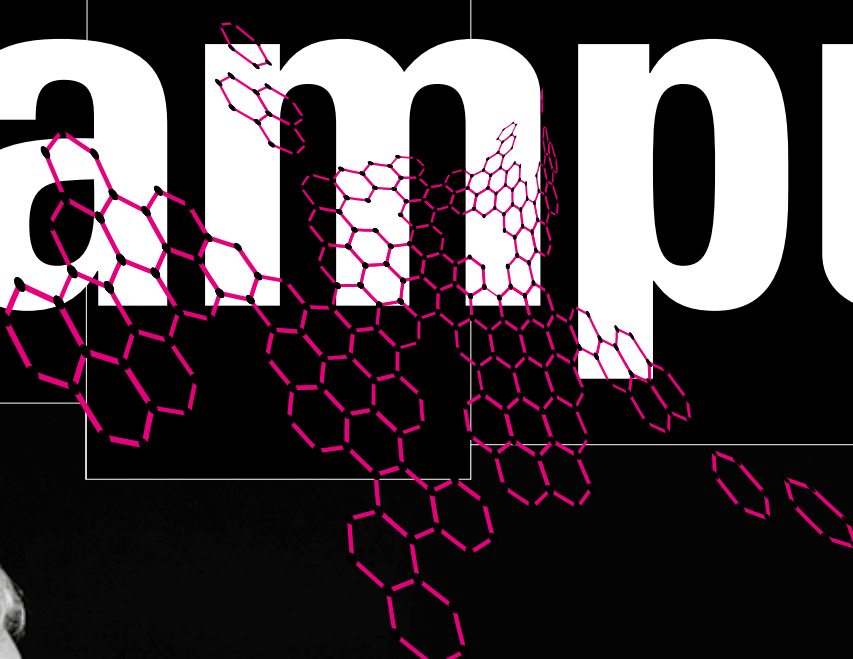

Campus

**'JE KUNT
IETS VOOR
HEEL VEEL MENSEN
BETEKENEN'**

DE RECTORAATSWISSELING

12

DE TUSSENSTAND:
'STEL MENSEN
IN STAAT TE
SCHITTEREN'

16

STUDENT
IN ACTIE TEGEN
STRAATINTIMIDATIE

24

DE BURGER ZIT VOL
NIEUWSGIERIGHEID

28

BIJ AFRISA GELDT:
'HOE MEER ZIELEN,
HOE MEER VREUGD'

COLOFON

Campus Magazine is een co-productie van U-Today, Marketing & Communicatie en het Alumni Bureau van de Universiteit Twente.

Campus magazine team

Ratna Toering
(uitgever),
Maaïke Platvoet
(hoofdredacteur),
Michaela Nesvarova
(magazine coördinator),
Sandra Pool,
Rense Kuipers,
Marieke Enter,
Rik Visschedijk,
Jelle Posthuma,
Laurens van der Velde,
Wiebe van der Veen,
Maurice Essers,
Joe Laufer.

Bijdragen van anderen

Wiendelt Steenberg, Hiska Bakker, Mark van Vuuren, Frederieke Krommendijk.

Foto's

Rikkert Harink, archive UT.

Tips aan de redactie

utoday@utwente.nl

Adreswijzigingen, afmeldingen of online versie

Contact alumni@utwente.nl
(UT alumni)
Ga naar www.utwente.nl/magazinevoorkeuren
(UT medewerkers)

Design and realization

Vanille Design (www.vanille.design)

Copyright notice

Copyright © 2020
All rights reserved. Niets uit dit tijdschrift mag worden gereproduceerd of verspreid zonder schriftelijke toestemming van het team van Campus Magazine.

04 THOM PALSTRA EN TOM VELDKAMP IN GESPREK OVER HET RECTORAAT

08 HOOGTEPUNTEN

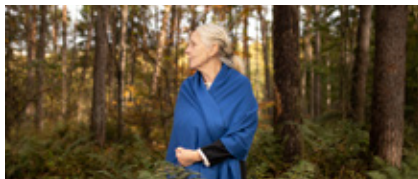
Wat gebeurde er de laatste maanden op de UT?

10 VIJF VRAGEN VOOR MIRJAM BULT-SPIERING

11 COLUMN DOOR WIENDELT STEENBERGEN

12 ERNA LEURINK ZOEKT NAAR DE MANIER OM HAAR LEVEN EN WERK GOED IN TE RICHTEN

16 STUDENT IN ACTIE TEGEN STRAATINTIMIDATIE

18 DE VEELBELOVENDE TOEKOMST VAN CODESANDBOX

Het succes van twee UT-studenten: van idee tot miljardenbusiness.

20 MEET THE TEACHER JUSTINE BLANFORD

22 CAMPUS LIFE

24 DE BURGER ZIT VOL NIEUWSGIERIGHEID

Is Citizen Science meer dan een modewoord?

28 AFRISA, DE AFRIKAANSE UT-STUDENTEN-VERENIGING, STAAT IN DE SPOTLIGHTS.

30 ALUMNUS JACCO POST

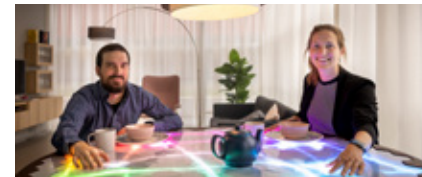
33 COLUMN DOOR HISKA BAKKER

Vrijheid blijheid!

34 OUT OF OFFICE VAN HART TOT HART

36 EEN TAFEL MET SENSOREN & LAMPJES

38 UT'ERS ON THE MOVE

40 UNIVERSITEITSFONDS TWENTE TEAM UP FOR TALENT

VOORWOORD

EREN EN VIEREN

Mijn broer promoveerde dit najaar. Niet aan de UT (ja natuurlijk helaas), maar aan de Rijksuniversiteit Groningen. Ik had de eer om paranimf te zijn. De plechtige bijeenkomst was in eerste instantie groots van opzet, met een gastenlijst van vijftig man. Toen werden het er dertig. En we eindigden met z'n tiene, inclusief een 7- en 5-jarige.

Het 'paranimfen' verliep overigens uitstekend. Beetje stemmige kledij aan, en de ietwat nerveuze kandidaat af en toe bemoedigend toeknikken. C'est tout. Ondertussen, in het Academieggebouw van de RUG, dacht ik terug aan het interview – op pagina 4 – met vertrekkend rector Thom Palstra en zijn opvolger Tom Veldkamp. Rectoren weten als geen ander hoe onontbeerlijk de ceremoniële poespas is binnen de universiteit. Met een ceremonie markeer je een belangrijke gebeurtenis. We eren, en we vieren. Rectoren kennen het klappen van de zweep. Om de haverklap worden ze geacht acte de présence te geven. Behalve als een rottig virus roet in het eten gooit.

Na afloop hielden we een ingetogen feestje. In een hotel, want daar mocht je volgens de actuele coronarichtlijnen nog met een klein groepje dineren. 'Het is niet anders', zei de kersverse doctor. En daar had-ie natuurlijk gelijk in. We hieven het glas en glimlachten hem – vanachter onze mondkapjes – toe.

Laten we dat glas vooral blijven heffen. Of het nou gaat om het behalen van je graad, de 59e verjaardag van onze universiteit, een UT-student (pagina 16) die 17.000 handtekeningen ophaalde in haar strijd tegen seksuele intimidatie op straat, het winnen van de Professor de Winterprijs (pagina 40), of op die ambitieuze alumnus die directeur werd van een orkest (pagina 30) of – misschien wel het állerbelangrijkst -, op het samenzijn met dierbaren tijdens de feestdagen.

Namens de redactie van Campus wens ik u een vreugdevol, maar bovenal gezond 2021 toe.

Maaïke Platvoet

Hoofdredacteur Campus Magazine

4

DE RECTORAATSWISSELING

'JE KUNT IETS VOOR HEEL VEEL MENSEN BETEKENEN'

DE EEN DENKT DAT HET MISSCHIEN WEL DE MOOISTE BAAN IS, DE ANDER ZIET HET ALS EEN NIEUWE STAP OM MEER TE KUNNEN BIJDAGEN EN TE BEÏNVLOEDEN. MAAR DAT HET RECTORAAT EEN WAY OF LIFE IS, STAAT VOOR SCHEIDEND RECTOR MAGNIFICUS THOM PALSTRA EN ZIJN OPVOLGER TOM VELDKAMP VAST. OVER EEN BIJZONDER AMBT, IN BIJZONDERE TIJDEN.

5

Het is stil, heel stil, in de bestuursvleugel van de UT. Het is ook de eerste week waarin er een ‘dringend advies’ ligt om mondkapjes te dragen in publieke ruimtes. En natuurlijk doen Palstra en Veldkamp dat. Want hoewel thuiswerken de norm is, ontkomen ze er niet aan elkaar zo nu en dan – in het echt – te moeten spreken. Er moeten namelijk dossiers worden overgedragen. Of zoals nu, voor een duo-interview. De mondkapjes gaan pas af als we op een keurige anderhalve meter afstand van elkaar zitten. Palstra zet het raam van zijn werkkamer nog een stukje verder open. Een kille oktoberbries waait ongeneemd naar binnen. ‘Het is de enige optie om hier te ventileren’, verontschuldigt de dan nog zittend rector zich.

HET MOET EEN RARE TIJD ZIJN OM NU AFSCHIED TE NEMEN?

Palstra: ‘Dat is het zeker. Niemand had een jaar geleden kunnen bedenken dat we in deze situatie zouden belanden. En de consequenties van het virus zijn enorm. Ik mis de fysieke contacten ook. Ik vind het namelijk ontzettend prettig om mensen persoonlijk te spreken als ik een rondje over de campus wandel. Inmiddels is de hele UT getransformeerd. Het was en is ontzettend veel werk om dat op een goede, gecontroleerde manier te doen. Je moet rekening houden met het aanbieden van hoogwaardig onderwijs, de openstelling van de labs, de contacten in- en extern. . . De meeste aandacht ging natuurlijk naar het onderwijs. Daardoor was er in eerste instantie minder aandacht voor zaken zoals onderzoek en internationalisering. Alles had te lijden onder het virus.’

U NAM UW BESLUIT OM TE STOPPEN ALS RECTOR VOOR DE CRISIS UITBRAK. KUNT U ZICH DAT MOMENT NOG GOED HERINNEREN?

Palstra: ‘Dat besluit rijpte in de kerstvakantie vorig jaar, en was een heel proces. Het was ook een besluit dat ik nam in alle rust, niet in de hectiek van alledag. Ik besloot om na één termijn als rector toch terug te keren naar de wetenschap. Ik kijk met ontzettend veel voldoening terug op de afgelopen vier jaar, maar ik ben een man van de inhoud. Als rector heb je niet altijd de tijd om je te verdiepen in alle dossiers. Voor mij betekende dat niet dat ik er weleens tegenaan liep, het was een continue strijd. Natuurlijk kreeg ik ondersteuning van heel kundige mensen, maar als iemand van de inhoud wilde ik zelf constant tijd nemen om de materie eigen te maken.’

PROFESSOR VELDkamp, HOE KIJKT U DAAR ALS OPVOLGER TEGENAAN?

Veldkamp: ‘Voor mij ligt het anders. Ik zie besturen als het nemen van beslissingen op basis van de informatie die er op dat moment is. Zo deed ik dat ook als decaan van de faculteit ITC. Soms vergt het dat je koersvast blijft, en soms moet je bijsturen. Dat is een continu proces.’

Palstra: ‘Besturen is ook een bepaalde koers uitzetten en verwachtingen scheppen. Als je een richting uitzet, schep je verwachtingen bij twaalfduizend studenten en drieduizend

medewerkers. Dat zie je ook heel duidelijk in deze coronacrisis. Die veertig procent campusbezetting hebben we heel goed gewikt en gewogen. Het was een educated guess: wat is op basis van de anderhalve meter samenleving mogelijk? Je weet dat de behoefte sterk is onder mensen om elkaar fysiek te treffen. Met die veertig procent zetten we een duidelijke stip op de horizon. Dat schept verwachtingen die je niet wilt intrekken.’

HOE VERLOOPT HET INWERKEN TUSSEN JULLIE?

Veldkamp: ‘We zien elkaar vooral online en bespreken dan veel dossiers. Van sommigen wist ik al dat ze speelden, andere zijn nieuw voor mij. Het perspectief op zo’n dossier eerst vanuit de faculteit, en nu vanuit het CvB is wel anders natuurlijk. Maar daar heb ik geen moeite mee. Door mijn sabbatical in het voorjaar heb ik letterlijk en figuurlijk afstand kunnen nemen van mijn baan als decaan. Dat was goed voor een stukje bezinning.’

ZIJN ER BEPAALDE LESSEN TE LEREN UIT HET AMBT DIE NU WORDEN OVERGEDRAGEN?

Palstra: ‘Ik bracht driekwart van mijn werkende leven op een universiteit door. Maar vooral het rectoraat bracht zoveel meer aspecten en inzichten met zich mee waar ik eerder geen kennis van had. Diversiteit vind ik heel kenmerkend voor deze baan; je moet alle kanten van de uni leren kennen. Een universiteit besturen is meer dan alleen kijken naar onderwijs en onderzoek. Zo was ik onlangs betrokken bij de LGBTQ+ dag. Het invoelen, dat empathische gedeelte, die kant maakt het rectoraat heel mooi. Je moet je echt in alle gemeenschappen van de universiteit mengen als rector.’

Veldkamp: ‘Ik denk dat die menselijke kant belangrijk is. Die moet je op verschillende manieren meenemen en wegen. Het past ook in Shaping 2030. De ambitie die we daarmee hebben, dat vergt een hele cultuurverandering. De crisis heeft daarin ook bepaalde dingen laten zien. Als je ziet hoe een hele gemeenschap reageert, dan helpt dat om te bepalen wat belangrijk is. Thuiswerken blijkt bijvoorbeeld een non-issue. De opvattingen daarover komen ineens in een stroomversnelling. Ik denk niet dat het virus verdwijnt. Corona zal een soort fact of life worden. Er zijn trouwens ook studenten die het fijn vinden, dat studeren op afstand. Ze genieten van hun vrijheid en delen zelf hun dagen in. Dat vind ik ook een les: sommige dingen moet je niet willen besturen.’

ALS NIEUWE RECTOR, WAARIN BEWONDERT U UW VOORGANGER?

Veldkamp: ‘De grondigheid waarmee Thom dossiers aanpakt. Ik weet het, ik zit anders in elkaar als bestuurder. Heb er ook minder behoefte aan om helemaal door het proces te gaan. Natuurlijk moet het doorwrocht zijn, en moet je de feiten kennen. Je moet je bewust zijn van bepaalde perspectieven en argumenten. En je doet het niet alleen, je hebt goede ondersteuning en een collegiaal bestuur.’

IS HET RECTORAAT EEN ‘WAY OF LIFE’ TE NOEMEN?

Palstra: ‘Dat denk ik wel. Het is een hele intensieve baan, nog afgezien van corona. Er zijn namelijk zoveel mooie initiatieven binnen de universiteit, dan wil je als rector niet op de rem trappen. Dus het vergt veel van je: veel praten, veel lezen, veel onderweg zijn. Het rectoraat was voor mij de afgelopen vier jaar absoluut een way of life. Maar sinds een half jaar neem ik de zaterdagen vrij en ik lunch – met dank aan het thuiswerken – nu met mijn vrouw. Daar is ze heel blij mee. Ook fysiek vraagt deze baan wat van je. Zo liep ik afgelopen zomer vanuit Keulen naar Metz richting Santiago de Compostella. Dat ging toch minder gemakkelijk dan ik had gehoopt. Wat dat betreft heb ik de afgelopen jaren niet zo goed op mezelf gepast, maar wel vervulde ik het rectoraat met heel mijn ziel en zaligheid.’

HOE GAAT U STRAKS GOED OP UZELF PASSEN ALS NIEUWE RECTOR, PROFESSOR VELDkamp?

Veldkamp: ‘Ik herken sowieso veel van wat Thom zegt. Het decanaat is niet veel anders. Ik zoek mijn uitlaatklep in sporten: ik ren meerdere keren per week 10 kilometer. Het scheelt ook dat we nu – met dank aan corona – minder reistijd hebben, maar ik weet ook dat je toch ‘s avonds en in de weekenden aan de bak moet. Gelukkig kan ik goed tijd blokken. Maar er zullen altijd dossiers zijn waar je energie van krijgt en die energie kosten. Dat hoort er nou eenmaal bij.’

TOT SLOT, DE CEREMONIËLE POESPAS WAARMEE JE ALS RECTOR VEELVULDIG TE MAKEN HEBT. LEUK OF NIET LEUK?

Veldkamp: ‘Het hoort erbij, maar ik houd er niet van om in het middelpunt van de belangstelling te staan. Voor mij zijn het in ieder geval geen hoogtepunten.’

Palstra: ‘Ik herken dat, maar spreken bij zo’n LGBTQ+ bijeenkomst geeft toch wel energie. Het vergt minder voorbereiding dan bijvoorbeeld spreken tijdens een dies. Spreken tijdens een dies betekent ook dat je je visie laat zien en inhoud moet geven. Dat gaat met meer nervositeit en spanning samen. Ik kijk met heel veel plezier terug naar bepaalde studentenbijeenkomsten, zoals toen ik het glitterjasje kreeg van Green Team Twente. Het is ontzettend fijn om als universiteit te laten zien hoe blij we met ze zijn. Dat maakt de baan heel dankbaar, je kunt iets voor heel veel mensen betekenen.’

De mondkapjes gaan weer op. Tijd voor een fotoshoot. Nu het buiten maar blijft miezeren, heeft de fotograaf besloten om de hal van de bestuursvleugel om te toveren tot fotostudio. Inclusief professionele belichting, witte schermen en paraplu’s. De heren rectoren nemen hun tijd. De dossiers lopen voorlopig nog niet weg. •

THOM PALSTRA

De afgelopen vier jaar was Thom Palstra rector van de Universiteit Twente. In die periode richtte hij zich onder meer op beleid voor integriteit, diversiteit, talent en de doorontwikkeling van het Twents Onderwijsmodel. Hij kwam over van de Rijksuniversiteit Groningen, waar hij naast hoogleraar directeur was van het Zernike Institute for Advanced Materials. Palstra studeerde en promoveerde aan de Universiteit Leiden. Palstra is nu hoogleraar Vaste Stof Chemie bij faculteit TNW. •

TOM VELDkamp

Tom Veldkamp was de afgelopen tien jaar decaan van ITC. Onder zijn leiding transformeerde het voormalig Internationaal Onderwijs Instituut tot UT-faculteit voor geo-informatiekunde en aardobservatie. Veldkamp studeerde en promoveerde aan de universiteit van Wageningen, waar hij in 2002 werd benoemd tot hoogleraar Soil Inventory and Land Evaluation. Sinds 27 november jongstleden is hij rector van de Universiteit Twente. •

DIVERSITY OF TWENTE

Een paar dagen voor de internationale Coming-Out Day veranderde het UT-logo op de campus tijdelijk in 'Diversity of Twente'. De kleurrijke letters symboliseren het ondertekenen van een verklaring waarmee de UT, Saxion en de ROC van Twente 'een inclusieve en veilige omgeving' voor de LGBTQ+ gemeenschap willen creëren. Eric Louis, universitair hoofddocent aan de UT en één van de mensen achter het Thlink with Pride platform, zei: 'De UT ondersteunde de LGBTQ+ gemeenschap ook al voor het ondertekenen van deze officiële verklaring. Dat werd echter niet altijd door iedereen zo ervaren. Het ondertekenen van deze verklaring is daarom een belangrijk signaal richting de gehele UT gemeenschap. Deze gezamenlijke verklaring laat ook aan de rest van onze samenleving zien hoe wij het hier op de UT, Saxion en het ROC doen.'

Dit jaar opende de UT ook een centraal loket voor diversiteit en inclusie voor zowel studenten als werknemers. Dit loket staat sinds september onder leiding van Sterre Mkatini. Haar doel is het verder verbeteren van het universiteitsbeleid op het gebied van diversiteit en inclusie. •

JULIANAPENNING VOOR TRUDIE HONDELINK

Trudie Hondelink ontving de Julianapenning voor haar uitzonderlijke verdiensten aan de UT. Deze prijs werd in 2000 in het leven geroepen en uitgereikt als eerbetoon aan mensen met buitengewone prestaties binnen de gemeenschap van de Universiteit Twente. Hondelink werkte lange tijd op de campus en is beheerder van Boerderij Bosch voor de personeelsvereniging UT-Kring.

'Trudie is van onschatbare waarde voor de UT-Kring en de gehele UT. Als er één iemand staat voor het gevoel van gemeenschap en saamhorigheid binnen alle onderdelen van de universiteit, dan is het Trudie wel,' zegt Dirk de Groot, voorzitter van UT-Kring. •

CORONAMELDER APP

De UT was actief betrokken bij de ontwikkeling van de CoronaMelder app, een coronavirus volg- en notificatie-app. CoronaMelder gebruikt Bluetooth om de bewegingen van gebruikers te volgen en te bepalen of zij in contact waren met iemand die besmet is met het coronavirus. Voorafgaand aan de nationale lancering van de app in oktober werd deze eerst getest in de regio Twente. Lisette van Gemert-Pijnen, hoogleraar Persuasieve Gezondheidstechnologie aan de UT, gaf leiding aan de gebruikerstests, terwijl UT-hoogleraar Peter-Paul Verbeek toezag op de ethische beoordeling van de applicatie. Zodra de gebruikerstests en de ethische toetsing afgerond waren en de resultaten verwerkt in het prototype van de app werd een veldtest uitgevoerd in Twente met medewerking van lokale inwoners. •

'BRAIN-INSPIRED' NETWERK LEERT BIJ

Ons brein is een grote inspiratiebron in het onderzoek naar de computers van de toekomst. Dat is geen wonder, want het doet zijn werk bij een minimaal energieverbruik. Eerder in 2020 publiceerden UT-onderzoekers al een 'brain-inspired' netwerk in Nature. Door zijn ongeordende opbouw is het helemaal niet te vergelijken met 'gewone' elektronica. En toch kan het patronen, zoals handschriften herkennen. Maar als je niet vooraf weet wat het netwerk intern gaat doen als je er een signaal op aansluit, hoe kun je het dan laten doen wat je van plan bent? Dat kan stap voor stap, op een evolutionaire manier, maar snel gaat dat niet. Het kan ook door er een 'diep-lerend' neuraal netwerk op aan te sluiten, lieten de UT onderzoekers van het Center for Brain-Inspired Nano Systems (BRAINS) onlangs zien. Deze vorm van kunstmatige intelligentie bestaat al langer en blijkt het breinnetwerkje in de goede richting te kunnen sturen. Het onderzoek was goed voor opnieuw een publicatie in een van de prestigieuze Nature-uitgaven, deze keer Nature Nanotechnology. •

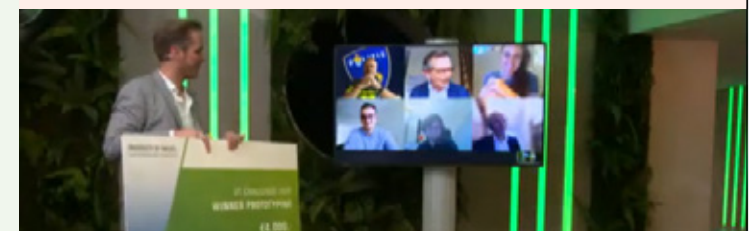
NANOBOUWSTENEN VOOR QUANTUM COMPUTERS

De quantumcomputer was decennia vooral een eeuwige belofte. Toch is intussen 'quantum supremacy' aangetoond: complexe berekeningen waarop een 'gewone' supercomputer zich stuk bijt, maar waar een quantumcomputer wél raad mee weet. Dat is vooral mogelijk doordat alle mogelijke toestanden in één keer worden doorgerekend. Het nieuwe Centre for Quantum Nanotechnology Twente (QUANT) werkt aan de nanobouwstenen en -materialen voor de quantumcomputer. Dat kan gaan over supergeleidende quantum bits, ook wel qubits, en nieuwe technieken om ze minder kwetsbaar te maken. Het kan ook gaan over een heel andere benadering: een quantumcomputer op basis van licht. Dankzij de infrastructuur van het MESA+ NanoLab is het mogelijk om verschillende technologieën te vergelijken. 'Het is meer dan alleen de quantumcomputer. Er komt een hele reeks toepassingen aan waarvan we ons nu nog geen voorstelling kunnen maken', aldus QUANT-directeur prof. Pepijn Pinkse. UT-onderzoek leidde al tot een quantumprocessor die werkt op kamertemperatuur, met licht. Voor de verdere ontwikkeling daarvan is de spinoff onderneming QuiX opgericht. •

UT CHALLENGE

Net als de meeste grote evenementen dit jaar werd de vierde editie van de UT Challenge ook digitaal georganiseerd. Na maanden van hard werken en online chat sessies met coaches werden de winnaars bekendgemaakt tijdens een livestream vanuit de Bastille op 20 oktober.

Het project CenBot won in de categorie Ideation met haar oplossing die bloedplasma stabiliseert tijdens het afnemen van bloed. The UT spin-off Plaex, een slimme recyclingcontainer die afval automatisch sorteert met behulp van kunstmatige intelligentie (KI), won in de Prototyping categorie. Het bedrijf Awaves, opgericht door UT studenten, won in de startup categorie. De studenten ontwikkelden een kunstmatige DJ die muziek mixt met behulp van KI. Orbtrary en LogiXair werden verkozen als 4TU Impact Challenge Wildcard winnaars. Orbtrary gebruikt gerecycled plastic om modulaire en tijdelijke gebouwen te ontwikkelen, terwijl LogiXair drones wil inzetten om bestellingen binnen één dag te leveren. Orbtrary ontving daarnaast nog een prijs: de ASML makers prijs. De publieksprijs werd toegekend aan IP Pal, een webdienst die advies en coaching op maat biedt aan wetenschappers. •

MIRJAM BULT-SPIERING, VICE-VOORZITTER VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR, HEEFT DE BOUWPROJECTEN OP DE CAMPUS IN HAAR PORTEFEUILLE. TIJDENS DE CORONACRISIS ZIJN DE RENOVATIE EN DE BOUW ZO VEEL MOGELIJK DOORGEGAAN.

10

01

ALS JE MAANDENLANG NIET OP DE CAMPUS BENT GEWEEST DOOR DE CORONACRISIS, WELKE VERANDERINGEN VALLEN JE DAN OP?

‘De voormalige Drienerburght staat fris in de verf en komt gereed voor het onderwijs én de huisvesting van het University College Twente. En het Hogekampplein is ook geopend. Daarnaast hebben wij veel onderhoudswerkzaamheden naar voren gehaald. Want natuurlijk is een campus nooit áf. Ook alumni die jaren niet op het terrein zijn geweest, zullen versteld staan als ze eens weer komen kijken.’

02

HET HOGEKAMPPLEIN, MET ZIJN OPVALLENDE BLAUWE TRIBUNES, WELKE FUNCTIE KRIJGT DAT?

‘Het is het begin van de Boulevard, die tussen de Vrijhof en de Bastille naar het Sportcentrum loopt. Het is tegelijk ook het einde van de Oude Drienerloweg. Met het U Parkhotel, de Vrijhof en de High Tech Factory eromheen, is het een echte verbindingsplek van Kennispark Twente. Een plein waar we, zodra dat weer kan, verschillende typen evenementen kunnen organiseren. Ook hebben we er mooie tuinen omheen laten aanleggen. En we laten er UT-onderzoek zien: een echte showcase van een systeem voor waterzuivering.’

03

DE KOMST VAN HET ITC, DE FACULTEIT VOOR GEO-INFORMATIEWETENSCHAP EN AARDOBSERVATIE, NAAR DE CAMPUS, IS ONGETWIJFELD HET GROOTSTE PROJECT?

‘Het is het volgende hoogtepunt na het TechMed Centre dat Koning Willem-Alexander vorig jaar opende. De afgelopen maanden is het ontwerp goedgekeurd, ITC komt in het voormalige gebouw Langezijds, ooit het gebouw voor Chemische Technologie. ITC is een hechte internationale community die al jaren deel uitmaakt van de UT. Het is goed dat de faculteit naar de campus komt, we kunnen nog veel meer van elkaar leren en een nog hechtere gemeenschap vormen. Ik kan niet ontkennen dat veel ITC’ers zijn gehecht aan hun huidige gebouw, vanwege de ontmoetingsplekken en de mooie tuin. Dat laten we in het nieuwe gebouw ook terugkomen, met een restaurant dat het ‘sociaal hart’ is, met veel daglicht en groen waarop de werkplekken uitkijken. Het is daarnaast een uiterst duurzaam gebouw. Ik ben blij dat het ontwerp onverdeeld positief is ontvangen. We verwachten de verhuizing in 2022.’

04

NET TOEN IEDEREEN THUIS WERKTE, LAZEN WE OVER RUIMTETEKORT OP DE CAMPUS. IS DAT NOG STEEDS AAN DE ORDE?

‘Dat klinkt natuurlijk tegenstrijdig, maar verschillende faculteiten groeien fors dankzij de toegenomen interesse in engineering. Al weten we nu nog niet wanneer we weer meer op de campus kunnen werken, we kunnen onze ogen niet sluiten voor deze groeiende vraag. Ook aan laboratoriumruimte blijft behoefte. We willen zoveel mogelijk flexibiliteit inbouwen, bijvoorbeeld met semipermanente oplossingen die ook circulair zijn.’

05

DE BOERDERIJ, OOI MENS A EN TOT VOOR ENIGE JAREN DE ‘FACULTY CLUB’, STAAT NOG LEEG. WAT GAAT DAARMEE GEBEUREN?

‘Het wordt nu het ‘Contact Centre’, een ontmoetingsruimte en een centrale plek waar je terecht kunt voor vragen over studeren aan de UT en voor andere ondersteuning. Dat is een mooie functie voor het gebouw. De Boerderij is een monument dat, als geen ander, de campusgedachte representeert.’

GATEN-
KAAS

Hij moest met 50% van de kennis 100% van de besluiten nemen, verzuchtte onze premier tijdens zijn historische persconferentie op 12 maart. Hij zei zich op de laatste wetenschappelijke inzichten te baseren, dus bedoelde hij waarschijnlijk wetenschappelijk vergaarde kennis. Een persconferentie is geen filosofische voordracht, en we vergeven onze premier dus zijn gebrek aan nuance.

Ik ben bang dat die 50% een grove overschatting was. Het probleem met kennis is, dat je niet weet wat je niet weet, en ook niet hoeveel je niet weet. Wetenschappelijke kennis is een archipel van door moeizame aanplemping langzaam groeiende eilanden, in een zee van onwetendheid. De eilanden hebben een massieve ondergrond, maar de toplaag is gatenkaas. Sommige eilanden zijn door een nog wankel brug met elkaar verbonden.

Wat voor soort kennis zouden onze bestuurders moeten hebben om ons een weg te wijzen door deze crisis? Wie het alleen van de wetenschap verwacht overschat haar, en doet het menselijk bestaan geen recht. Je kan in onze adviesorganen alle soorten wetenschap stoppen en voortdurend de laatste inzichten aftappen, maar hoe brouw je daar beleid van? Inderdaad, wetenschappers beschrijven steeds beter, leggen steeds meer verbanden, en beantwoorden steeds meer vragen over het virus, de overdracht, incubatie, immuniteit, vaccinatie en beschermingsmiddelen. Maar op een aantal vragen heeft geen enkele wetenschap een antwoord. Wat voor maatschappij willen of moeten wij zijn? Wat zijn mensen bereid om te doen of te laten, nu, maar ook volgend jaar nog? Wat of wie willen wij opofferen? Welke angst, en welk leed, moeten we zwaarder laten wegen?

Wetenschappers moeten zich er niet toe laten verleiden, de politiek een totaalpakket aan coronamaatregelen aan te reiken. Ze kunnen onze politici vanuit hun eigen discipline bijpraten over de stand van hun vakgebied, en wetenschappers die vertrouwd zijn met meerdere eilanden van de kennisarchipel kunnen een breder verhaal houden. En daarbij moeten ze niet ophouden te vertellen hoe wetenschap werkt, en wat je er wel en niet van kan verwachten. Wetenschappelijke kennis heeft een bijsluiter. Maar daarna moeten de wetenschappers de kamer verlaten en moeten onze bestuurders hun besluiten nemen en daarover verantwoording afleggen. Laten ze daarbij ook vertellen hoe ze de kennis die de wetenschap ze niet kon leveren hebben meegewogen. Die besluiten zijn het resultaat van een mengsel van wetenschappelijk inzicht, maatschappijvisie en emotie. En hoewel de kennis geleidelijk verandert van gatenkaas in meer massieve substantie, zal het de rol van maatschappijvisie en emotie niet verdringen. •

Wiendelt Steenbergen
Professor of Biomedical Photonic Imaging

11

'STEL MENSEN IN STAAT TE SCHITTEREN'

ERNA LEURINK (65) WAS TOT VORIG JAAR DIRECTEUR
BEDRIJFSVOERING BIJ DE FACULTEIT ITC EN SPEELDE EEN
BELANGRIJKE ROL BIJ DE AANSLUITING BIJ DE UT.
ALS WORKAHOLIC GENOOT ZE VAN DE ENERGIE DIE
ZE VAN 'LEUK WERK' KRIJGT. TOTDAT ZE DOOR HAAR
LICHAMELIJKE GRENZEN GING. NU IS ZE ZOEKENDE
NAAR EEN MANIER OM HAAR LEVEN EN WERK GOED
IN TE RICHTEN.

1. DOE HET WERK DAT JE OOK ONBETAALD ZOU DOEN

'Geld is noodzakelijk, maar niet het belangrijkste. Eén van mijn belangrijkste levensmotto's is dat ik werk wil doen dat ik ook onbezoldigd zou doen. Daar toets ik mezelf vaak op. Dat het altijd lukte om een leuke baan te bekleden, daarmee ben ik gefortuneerd. Ik hou ervan om uitdaging te hebben, maar niet ten koste van alles. Een functie als directeur bedrijfsvoering is hartstikke abstract, je bent veel in het hoofd bezig en praat met een heleboel mensen. Maar als dit hele economische systeem waar we in leven, nu eens in elkaar klappt – wat blijft er dan over? Dat zit altijd in mijn achterhoofd en daarom heb ik gezorgd dat ik daadwerkelijk iets kan.'

Kleding maken, een opleiding tot lasser volgen aan het ROC. Je bent tenslotte de regisseur over je eigen leven.'

'Die regie raakte ik in maart 2019 kwijt. Ik voelde me al een tijd lusteloos en zwak, dacht dat het een virusje was. Maar ik kwam ook flink aan. Op een maandag ging ik naar de dokter, de dag erop kreeg ik te horen: stop met werken. Het is een wonder dat je nog rondloopt, zei ze. Een niet meer werkende schildklier, waardoor mijn vitale organen niet goed werden aangestuurd. De diagnose was rampspoed, maar herstel was mogelijk als ik me er volledig op richtte. Het werk zette ik van de ene op de andere dag stil, en richtte me op de medicatie, voedsel en beweging.'

2. VECHT NIET TEGEN DE VERGANKELIJKHEID, MAAR OMARM HET

‘Als workaholic was ik niet bezig met ouder worden. Tot op de dag van vandaag sta ik om half zes op. Ik vind het heerlijk om de hele dag voor me te hebben, aan mijn taken te beginnen. Daarom negeerde ik die ziekte ook, bagatelliseerde de signalen. Maar je ontkomt er niet aan dat je ouder wordt. Het lichaam vertelt je dat, maar ook mensen in de bus die je een zitplek aanbieden. Je beseft dat anderen je tot de doelgroep van omroep MAX rekenen.’

‘Ik ben er nog steeds mee bezig hoe ik het leven in ga richten. Niets doen, dat zit er niet in. Dat is genetisch denk ik, mijn moeder werd 93 en stond al die tijd middenin het leven. Meteen toen ik ziek werd, stond ITC-decaan Tom Veldkamp (de huidige rector, red.) op de stoep. Wij begonnen tien jaar geleden samen bij het ITC en trokken nauw samen op. Hij had er bijna twee termijnen opzitten als decaan, en we hadden besloten om ongeveer gelijktijdig te stoppen.’

‘Tom kwam bijna elke week langs, om wat dingen te bespreken maar vooral om te informeren hoe het gaat. Bijzonder en hartverwarmend. Na die zomer wilde ik toch weer wat doen, en gelukkig kon dat. Dus nu houd ik me tot het einde van dit jaar bezig met het ITC Hotel. En, heel leuk, ik heb zitting in het OPUT, een overleg van de vakorganisaties met het CvB over de bestemming en besteding van de decentrale arbeidsvoorwaarden en de daarbij horende gelden. En daarmee is de cirkel weer rond, want een van mijn allereerste banen was voor de vakbeweging.’

3. HOU EEN BEETJE ZEN IN HET LEVEN

‘Onlangs herlas ik Zen en de kunst van het motoronderhoud. Daar heb ik altijd een fragment van meegenomen in mijn leven, namelijk dat wanneer je een huis bouwt, je met het fundament moet beginnen. Je hebt een eindresultaat voor ogen, maar die moet je steentje voor steentje leggen. En die weg naar het resultaat, heeft óók waarde.’

‘Ergens naartoe werken, kost tijd. Dat zagen we ook met het ITC en de beoogde verhuizing naar de campus. We zijn, als ik terugkijk, op momenten té snel gegaan, wilden vanuit het management meer dan waar de organisatie klaar voor was. En soms wilde het CvB sneller dan wij als faculteit konden. Al met al ging het vaak om timing en zorgen dat de neuzen echt op het juiste moment dezelfde kant op staan. Ik ben blij en trots dat we alsnog naar de campus komen, en vooral ben ik blij dat de geesten daarvoor nu wel rijp zijn.’

4. WEES NIET BANG

‘Angst om te falen heeft me nooit in de weg gestaan. Ik kan het wel, dat denk ik altijd. Dat was natuurlijk lang niet altijd terecht, maar het heeft me er nooit van weerhouden om alles aan te gaan wat op mijn pad kwam. Daarmee is mijn carrière nu niet bepaald een recht pad geweest. De sociale academie, een studie rechten, een opleiding tot kleermaker, echt een lijn zit er niet in. Ik heb ook altijd vrijwilligerswerk gedaan, van heel praktisch tot bestuursfuncties.’

‘Daar zit een grote hang naar autonomie in: ik wil voor mezelf kunnen zorgen, mezelf verrijken en niet op één paard wedden. Net zo min wil ik in een bepaald hokje worden geduwd of tot een groep worden gerekend. Die brede achtergrond brengt iets heel prettigs met zich mee. Ik hoef nooit bang te zijn voor een leidinggevende of verlies aan inkomen als het werk niet bevalt. Ik kom altijd op mijn pootjes terecht. Althans, dat heb ik mezelf altijd voorgehouden. Daardoor kan ik in het werk mezelf zijn en trouw blijven aan mijn opvattingen.’

5. HET IS TIJD VOOR VROUWELIJK LEIDERSCHAP

‘Een van mijn favoriete schrijfsters is Hilary Mantel, die prachtige historische romans schreef en daarbij ook vrouwen centraal stelt. Toen ik haar voor het eerst las, dát was een openbaring. De geschiedenis zit vol mannelijke rolmodellen, maar vrouwen kom je maar mondjesmaat tegen. Mantel doorbreekt dat in haar boeken, en laat zien dat vrouwen ook in het verleden er wel degelijk toe deden.’

‘Ik vind het belangrijk om te vertellen hoe het is om als vrouw in managementlagen te zitten, om daarmee anderen te inspireren. We praten al zo lang over diversiteit en inclusiviteit, maar zeker de academische wereld loopt nog ver achter. In het personeelsbeleid kunnen we radicaler zijn om de achterstand gelijk te trekken. In plaats van “bij gelijke geschiktheid kiezen we een vrouw”, kun je kiezen om een vrouw te benoemen als ze geschikt is. Dat maakt het veel eenduidiger en makkelijker om vrouwen voor posities te werven.’

6. ALS HET BUITEN JE MACHT LIGT, MAAK JE ER DAN NIET TE DRUK OVER

‘Ik kom uit een katholiek middenstandsnest, maar mijn ouders waren niet erg streng in de leer. Wat ik vooral overhield van het geloof is dat je een zonde altijd kunt opbiechten, en dat je verder kunt. Dat besef is natuurlijk bevrijdend. Je mag een fout maken, net als een ander dat mag. We stonden vrij licht in het leven. Mijn vader is jaren ernstig ziek geweest. Maar we gingen er altijd positief mee om, keken naar wat er wel kon.’

‘Mijn jeugd was heel fijn. In Hengelo zat ik altijd in leuke clubjes, of het nu cabaret, sport of bij de schoolkrant was. Zoals in een goed katholiek gezin, hadden we een heeroom – een priester in de familie. Hij onderhield kerken en kathedralen op het Franse platteland. Vanaf een jaar of 8 kregen we Franse les, zodat we vanaf onze 14e ‘s zomers konden helpen. Dan waren er zogenaamde katholieke bouworders uit Nederland, studenten die hielpen bij het onderhoud van de kerken. Een paradijs voor ons als tieners, zonder ouderlijk toezicht. Mijn oom lette natuurlijk goed op ons, want we moesten wel nette meisjes blijven. Die tijd kijk ik met plezier op terug. Maar de kerk, daar kom ik niet veel meer. In de pubertijd wilde ik niet meer gaan, en mijn ouders maakten daar geen probleem van.’

7. STEL MENSEN IN STAAT TE SCHITTEREN

‘Toen Tom en ik net begonnen bij ITC, stonden we vrijwel meteen voor een crisis. Er waren miljoenen weggesluisd naar Zuid-Amerika. Tom en ik kenden elkaar nog niet goed en het college van bestuur destijds kende ons en het ITC ook niet goed. Het was een moeilijke periode, ook omdat wij en onze staf onder een vergrootglas kwamen te liggen. Maar ook één waar onze band werd gevormd. We bleven een team, werden samen sterker. We zijn door die crisis gekomen, door te handelen en zonder dingen goed te praten.’

‘Dat is belangrijk als je leidinggevende bent. Je moet vertrouwen hebben en houden in de goede afloop, maar vooral in mensen. Als je dat kwijtraakt, dan word je een zure baas. Een leidinggevende moet in de eerste plaats zorgen dat de mensen om zich heen sprankelen in wat ze doen en hun talenten kunnen ontwikkelen. Dat ze gezien worden. Maar dat heeft natuurlijk zijn grenzen. Als iemand ongelukkig is in z’n werk en niet presteert, dan moet je als leidinggevende die spiegel voorhouden. Dat is lastig en geregeld confronterend. Maar uiteindelijk geloof ik dat mensen zelf het beste de keuze kunnen maken of het tijd wordt voor iets nieuws en dat vaak instinctief weten zonder dat het al uitgesproken is.’

‘Ik vind het mooi dat de UT koos voor people first als slogan, want dat is hoe het moet zijn: de mens voorop. Dat we daarmee de komende tien jaar ingaan is prachtig, maar het zegt natuurlijk ook iets. Je moet blijkaar benoemen dat we mensen centraal stellen, zowel in onze onderzoek- en onderwijsvraagstelling, als op de werkvloer. Maar laten we positief blijven: door mensen centraal te stellen, kunnen we de komende jaren invullen hoe we dat doen, zodat iedereen in staat is om te schitteren.’ •

IN ACTIE TEGEN STRAATINTIMIDATIE

‘DE WERELD IS NOG NIET VAN ME AF’

16

ELKE KEER DIE SCHUNNIGE OPMERKINGEN NAAR JE HOOFD; SOMS ZELFS ACHTERVOLGD EN KLEMGEZET WORDEN. UT-STUDENTE PSYCHOLOGIE MYRTHE VAN DER HOUWEN WAS HE-LE-MAAL KLAAR MET WAT VROUWEN OP DE NOORDERHAGEN TE VERDUREN KREGEN. BEGIN JUNI STARTTE ZE EEN PETITIE TEGEN SEKSUELE INTIMIDATIE OP STRAAT. ZEVENTIENDUIZEND HANDTEKENINGEN EN TALLOZE MEDIA-OPTREDENS LATER BLIKT ZE TERUG.

‘Nooit heb ik er rekening mee gehouden dat mijn initiatief zo’n enorme vlucht zou nemen. Ik startte de petitie, omdat ik het spuugzat was dat vrouwen amper normaal over straat konden in het centrum van Enschede en vond dat ik daar iets aan moest doen. De hoeveelheid reacties en de media-aandacht waren overweldigend. Ik herinner me dat ik tijdens het sporten telefoontjes van bekende actualiteitenprogramma’s stond af te wimpelen. En mijn vader was totaal in shock toen hij ‘s ochtends vroeg werd gebeld door radio-dj Giel Beelen, op zoek naar mij. Tja, als student lag ik op dat tijdstip natuurlijk nog te slapen, dus ik nam niet op.’

SUPERSPANNEND

‘Tv-talkshow Op1 nodigde me uit om samen met VVD-Kamerlid Dilan Yeşilgöz te komen praten over straatintimidatie,. Superspannend vond ik het. Ik weet nog dat ik in de studio zat en dacht: ‘Als ik dit straks achter de rug heb, als het me lukt om als 19-jarige student tussen zwaargewichten zoals Yeşilgöz mijn verhaal te doen op landelijke tv, dan is er niets meer waarvoor ik ooit nog zenuwachtig hoef te zijn.’

GEMEENTE AAN ZET

‘Naast veel publiciteit leverde de petitie ruim 17.000 handtekeningen op. Ik heb me toen een beetje teruggetrokken. De publiciteit was nogal overweldigend en ik vond dat de politiek aan zet was. De gemeente Enschede nam het probleem gelukkig heel serieus. Vooral met PvdA-raadslid Yara Hummels had ik fijn contact. De burgemeester was ook inlevend, maar als vrouw wéét Yara hoe het is om zo nageroepen te worden. Daardoor kon ik met haar toch makkelijker praten.’

POLITIEK KARRETJE

‘De discussie dreigde de verkeerde kant op te gaan nadat een Tubantia-journalist me naar de herkomst van de mannen vroeg. Ze oogden Noord-Afrikaans, antwoordde ik naar waarheid. Ineens hadden Thierry Baudet en Geert Wilders ook van alles te zeggen over mijn initiatief. Maar voor dat politieke karretje wilde ik me niet laten spannen. Met de opmerking dat witte mannen zich óók schuldig maken aan seksuele intimatie, lukte het gelukkig om de beeldvorming bij te stellen.’

NIET VOOR NIETS

‘Naar aanleiding van mijn petitie zijn extra controles gehouden en deelden BOA’s en politiemensen boetes uit. De meest opdringerige groep mannen, waarover ik hoorde zeggen dat het drugscriminelen uit Rotterdam zijn, is nu verdwenen en de overlast is al een stuk minder. Vrouwen kunnen weer naar de supermarkt zónder continu seksueel getinte opmerkingen naar hun hoofd te krijgen of op andere manieren geïntimideerd te worden. Ook van mannen hoor ik dat ze zich nu veiliger voelen. Daar ben ik wel trots op, ja – alle moeite is niet voor niets geweest.’

GEWOON MYRTHE

‘Het was een hele bijzondere en enerverende periode die ik niet had willen missen. Tegelijkertijd vond ik het ook heftig. Online kreeg ik zo veel reacties dat ik weleens het gevoel had dat iedereen in Enschede me herkende en op me lette. Het is gek hoor, als wildvreemden van alles van je vinden. Toppunt was wel de vrouw die beweerde dat ik niet echt bestond, maar een verzinzel was van Thierry Baudet. In dat opzicht was het wel fijn dat ik bij mijn vrienden en familie altijd ‘gewoon Myrthe’ kon zijn.’

VERSCHIL MAKEN

‘Ook in je eentje kun je verandering in gang zetten, dat is vermoedelijk de belangrijkste les die ik hieruit trek. Denk niet dat het toch niets uitmaakt wat je doet, want dat doet het wél – er zijn namelijk altijd mensen die naar je willen luisteren en die je willen helpen. Natuurlijk was deze ervaring niet altijd alleen maar leuk. Met name online kunnen mensen zó negatief en zó grof uit de hoek komen. Op een gegeven moment ben ik maar gestopt met het lezen van reacties. Maar ik herinner me vooral de vele leuke en positieve reacties: mensen die me een hart onder de riem wilden steken, die me steunden.’

ROLLER COASTER

‘Of ik het nogmaals zou doen, wetende wat ik nu weet? Hmm, goeie vraag. Na die rollercoaster van de afgelopen maanden ben ik blij dat ik me nu weer kan concentreren op mijn studie. Toch denk ik dat ik wel weer in actie kom als ik nogmaals iets onrechtvaardigs meemaak. Ik heb nu aan den lijve ervaren dat je ook als eenling verschil kan maken. Dus nee, de wereld is nog niet van me af.’ •

17

DE VEELBELOVENDE TOEKOMST VAN CODESANDBOX

HET VERHAAL VAN CODESANDBOX LEEST ALS EEN JONGENSBOEK: EEN IDEE GEBOREN OP HET STRAND KRIJGT SERIEUZE VORM OP DE STUDENTENKAMERS VAN TWEE UT-STUDENTEN EN GROEIT UIT TOT MILJOENENBEDRIJF. AMPER VIER JAAR NA OPRICHTING GEBRUIKEN ZO'N 2,5 MILJOEN PROGRAMMEURS HET PLATFORM VAN BAS BUURSMA EN IVES VAN HOORNE (BEIDEN 24 JAAR) OM NIEUWE CODES TE SCHRIJVEN EN TE DELEN.

Met bijna nostalgische gevoelens blikt het tweetal terug op de eerste stappen van het ondernemerschap, in 2016. Tijdens zijn vakantie kwam Ives er achter dat het nagenoeg onmogelijk was om vanaf een externe locatie zonder laptop mee te denken en te werken met een programmeur die tegen een probleem aan liep. Die ervaring werd het startpunt voor CodeSandbox: een online platform waarop programmeurs in hun eigen 'Sandbox' programmatuur kunnen ontwikkelen, testen en delen. Vooral dat laatste is de kern van hun platform: samenwerken en delen nóg eenvoudiger maken.

Het CodeSandbox anno 2020 is niet exact de uitwerking van het idee dat de twee in 2016 in gedachten hadden: 'Ons masterplan is zeker niet in één keer bedacht', vertelt Buursma. 'Aanvankelijk begonnen we met het ontwikkelen van een component editor. Toen bleek dat het krachtig genoeg was om bestanden toe te voegen, evolueerde het langzaam in de uiteindelijke eerste release.'

De zoektocht naar het juiste businessmodel en de toekomst van hun idee was een pad met flinke hobbels. Buursma: 'We hebben heel lang moeten nadenken of er geld te verdienen is met CodeSandbox. Natuurlijk twijfelden we daar ook wel eens aan. Dat zorgde er ook voor dat we heel kritisch waren op ons plan. En dat nog steeds zijn. Dat er geld mee te

verdienen is, was en is ons heel duidelijk. Maar de vraag is hoe snel je dat kan laten zien.'

HECHT DUO

Daar waar veel startup-ideeën worden geboren vanuit één persoon, zijn de twee studenten vanaf dag één onafscheidelijk een team. Buursema: 'We werken goed samen, weten wat we aan elkaar hebben maar ook wat we niet van elkaar moeten verwachten. We kennen elkaar al vanaf de brugklas, en deden toen al projectjes samen, bouwden apps en games, en zagen dat we elkaar daarin heel goed aanvulden.'

Van Hoorne: 'Bas is goed in georganiseerd blijven, dat is waar ik een beetje tekort kom. Door Bas weet iedereen in ons bedrijf precies wat hij of zij moet doen, hij zette het hele systeem op. Ik ben een beetje rommelig en vergeet wel eens wat. In onze studententijd kwam hij 's ochtends altijd met koffie om me uit bed te halen, om er zeker van te zijn dat ik op tijd was.'

Buursma, lachend: 'Ives veroorzaakt de chaos, ik leid dat weer in goede banen. Zonder dollen, Ives is creatief, heel sterk in programmeren en in het doordenken van de ontwikkeling van ons product.'

Eén ding hebben de twee wel gemeen. 'We hebben samen een duidelijk beeld over waar we over vijf tot tien jaar willen staan', vertelt Van Hoorne. 'Dat is wel echt iets waar we het over eens zijn.'

NAAR EEN NIEUWE FASE

Dat pad voor de toekomst ziet er veelbelovend uit. Voor CodeSandbox breekt een nieuwe fase aan. Dit najaar wist het bedrijf met EQT een nieuwe grote investeerder aan zich te binden. 'Dat betekent werk aan de winkel: veel mensen aannemen, snel groeien, gave plannen bedenken en ambitieuze doelen stellen', kijkt Van Hoorne vooruit. 'Over een jaar willen we een miljoen euro annual recurring revenue behalen, en we weten dat dat kan.'

In potentie is er een enorme markt voor CodeSandbox, weten de twee. Maar het is er ook één met stevige concurrentie die vraagt om een uniek en kwalitatief hoogwaardig product. 'Langzaam begint er veel concurrentie te ontstaan', ziet Buursma. 'Ook grote partijen als Microsoft beginnen zich richting deze markt te begeven. We focussen op hele specifieke casussen waarin ons product optimaal werkt, waardoor we een steeds beter product neerzetten. Daarmee moeten we ons onderscheiden.' Van Hoorne: 'De copycats zijn gelukkig wat minder creatief, daardoor blijven we ze steeds een slag voor.' •

STUDIE EN WERK

Bas Buursma haalde eerder dit jaar zijn bachelor Industrial Design Engineering aan de UT. 'Ik moest alleen nog mijn afstudeeropdracht afronden, toen we met CodeSandbox onze eerste investering kregen. Ik ben er trots op dat het me toch lukte om deze bachelor, parttime over een wat langere periode, toch te hebben gehaald. Ives studeerde Technical Computer Science, maar maakte de opleiding niet af. 'Onze start-up was misschien wel een beetje een uitweg uit de studie. De studietijd beviel wel, maar het werken stond me veel meer aan dan het studeren.'

'COVID-19 MAAKTE DUIDELIJK DAT ONS ONDERWIJS FLEXIBEL IS'

WAAR KOMT DE PASSIE VOOR HET DOORGEVEN VAN KENNIS VANDAAN? IN DE RUBRIEK 'MEET THE TEACHER' SPREKEN WE MET MENSEN DIE ZICH VOLLEDIG RICHTEN OP ONDERWIJS. DIT GELDT VOOR JUSTINE BLANFORD MISSCHIEN NOG WEL MEER DAN VOOR ANDERE MENSEN. ZIJ IS DE ALLEREERSTE HOOGLERAAR MET ACCENT OP ONDERWIJS OP DE UT.

20

HOE ROLDE JE HET ONDERWIJS IN?

'Ik vond doceren altijd al leuk. Mijn moeder heeft foto's van mij van toen ik een jaar of vijf of zes was, waarin ik voor een bord les sta te geven. Een carrière in het onderwijs was een logische stap voor me.'

WEET JE AL OP WELKE ONDERWERPEN JE JE VOORAL GAAT RICHTEN?

'Momenteel is dat op het onderwerp 'weerbaar onderwijs' - niet alleen in de context van een pandemie, maar ook op het gebied van de veranderende dynamiek en eisen van studenten. Ik verwacht niet dat het mogelijk zal zijn om één duidelijk model te ontwikkelen, aangezien de onderdelen daarvan afhankelijk zijn van de eigenschappen van de universiteit, het programma en de studentenpopulatie. In plaats daarvan moeten we verschillende 'weerbare' modellen uitproberen en die vervolgens aanpassen.'

WAT LEERDE DE PANDEMIE ONS OVER ONDERWIJS?

'De pandemie liet ons zien hoe aanpasbaar en weerbaar onderwijs is met behulp van hedendaagse technologieën en de beschikbare infrastructuur op de universiteit. Hoewel de pandemie duidelijk maakte hoe flexibel studenten en medewerkers zijn, is er nog genoeg te doen. In juli stuurden we een vragenlijst rond om beter te begrijpen wat wel en niet werkt, zodat we vervolgens kunnen nadenken over mogelijke verbeteringen. Eén aspect dat duidelijk opviel was hoe gemotiveerd medewerkers waren om studenten een leeromgeving van hoge kwaliteit te blijven bieden. Iedereen wilde er

het beste van maken en experimenteerde met verschillende vormen van communicatie en onderwijsactiviteiten. Om terug te komen op je vraag; we leerden dat het zeker mogelijk is om diverse aspecten van onderwijs naar een online omgeving te verplaatsen, maar dat daarmee zaken als interactie wel wat lastiger werden. Dit is een goed moment om ons onderwijs opnieuw te beoordelen.'

WAT ZIJN DE GROOTSTE UITDAGINGEN EN VOORDELEN VAN ONLINE ONDERWIJS?

'Ik denk dat veel mensen aanvankelijk dachten dat online onderwijs niet zo goed was als fysiek onderwijs. Ik verwacht dat zij inmiddels inzien dat dit niet per se het geval is. Natuurlijk verlies je wel wat bij de overgang naar een digitale omgeving, maar het is een kwestie van de juiste balans vinden. Online onderwijs heeft ook voordelen, bijvoorbeeld een veel groter bereik. Iedereen met een internetverbinding kan vanaf elke locatie deelnemen. Daarmee kun je gebieden bereiken die anders compleet afgesloten blijven.'

VERWACHT JE DAT ONLINE ONDERWIJS DE TOEKOMST HEEFT?

'Ik denk dat online onderwijs een onderdeel van het onderwijs blijft, maar de manier waarop het geïntegreerd wordt en in hoeverre dit gebeurt, hangt af van het programma en de studentenpopulatie. Fysiek en online onderwijs hebben elk hun eigen duidelijke voordelen. Het hangt af van de leeftijdsgroep. Voor bachelorstudenten die voor het eerst op zichzelf wonen, is volledig online onderwijs wellicht niet zo geschikt. Ze leren niet alleen over het onderwerp

van hun studie, maar ook over zichzelf. Voor oudere studenten en professionals kan online onderwijs daarentegen een ideale oplossing zijn. Het biedt werkende professionals met een gezin die niet in staat zijn om naar de universiteit af te reizen de mogelijkheid om verder te werken aan hun ontwikkeling.'

HOE WEET JE DAT JE HET GOED DOET ALS DOCENT?

'Een docent stopt nooit met het analyseren van wat hij of zij goed of fout doet. Aan de andere kant moet je accepteren dat niet iedereen even geïnteresseerd is in een bepaald onderwerp. Als je op slechts één persoon een flinke indruk maakt, is dat al een hele prestatie. Ik kreeg niet zo lang geleden een e-mail van een oud-student die me vertelde dat ze net een nieuwe baan had gevonden en nog altijd gebruik maakte van alles wat ze van mij leerde. Als je zoiets hoort, weet je dat je het goed gedaan hebt.' •

JUSTINE BLANFORD

De rol van hoogleraar met accent op onderwijs is weggelegd voor wetenschappers die uitstekend presteren op het gebied van zowel onderzoek als onderwijs. Justine Blanford is de eerste persoon die deze rol toegekend krijgt aan de UT. Ze is een expert op het gebied van Geografische Informatiesystemen (GIS) en ruimtelijke data. Voordat ze in april onderdeel werd van de Earth Observation Science onderzoeksgroep van de faculteit ITC, werkte ze als associate teaching professor aan de Penn State University in de VS.

i

21

HOGEKAMP PLEIN

Het Hogekampplein onderging de afgelopen jaren een flinke transformatie. Met een parkje en twee knalblauwe trappen werd de ruimte officieel geopend tijdens de (digitale) Opening Academisch Jaar 2020/21. Het nieuw aangelegde plein is bedoeld voor alledaagse ontspanning, maar ook om grote evenementen en borrels te organiseren. Een perfecte ontmoetingsplek dus om – zodra het coronavirus onder controle is - te lunchen in de zon of het glas te heffen bij de afsluiting van dit academisch jaar. •

CITIZEN SCIENCE

DE BURGER ZIT VOL NIEUWSGIERIGHEID

DE UT Kiest voor Citizen Science, zo blijkt uit de nieuwe strategie Shaping 2030 en de ambities van DesignLab. Een ‘buzzword’ of een remedie tegen de kloof tussen maatschappij en wetenschap? Drie UT-experts geven hun kijk op het fenomeen ‘burgerwetenschap’.

2020 was een duizelingwekkend jaar. Ooit waren er 17 miljoen bondscoaches, nu zijn er evenveel virologen. Iedereen praat mee. Zetten we een mondkapje op? Ja, maar dat bepalen we zelf. Hoe zit het met ventileren? Waar het kan graag. Wie worden er ziek? Vooral de kwetsbaren, maar soms ook jongeren. Is het middel niet erger dan de kwaal? De ziekenhuizen puilen uit. Testen we eigenlijk genoeg? Nee, we moeten sneltesten. Zijn die wel betrouwbaar? Niet allemaal. Wat testen we? Wat zeggen de cijfers van het RIVM? Daarover gesproken: zijn de boeren nog boos?

In deze wirwar aan vragen raakten wetenschappers en burgers het afgelopen jaar meer verstregeld dan ooit. Tijdens een crisis praat de hele samenleving mee. Het leidt tot nieuwe inzichten, maar ook tot polarisatie. De wetenschapper moet afdalen uit de ivoren toren. Althans, zo lijkt het. Het begrip Citizen Science, of burgerwetenschap, staat al langer hoog op de agenda van de wetenschappelijke wereld. Kortom, het fenomeen schreeuwt om een grondige verkenning.

TE GROOT VOOR DE WETENSCHAP ALLEEN

Citizen Science laat zich niet makkelijk vangen in één vastomlijnde definitie, stelt Sabine Wildevuur. Ze is directeur van DesignLab, dat zich meer en meer als UT-epicentrum van Citizen Science opwerpt. ‘Ik gebruik liever geen definitie, maar hanteer eerder principes waar onderzoek aan moet voldoen. De European Citizen Science Association stelde in 2015 tien principes op. Dat zijn goede uitgangspunten waarmee je onderzoek langs een ‘meetlat’ van Citizen Science kunt leggen.’

Volgens Wildevuur is een belangrijk uitgangspunt het actief betrekken van burgers bij onderzoek. ‘Citizen Science begint bij de maatschappelijke uitdagingen van deze tijd. Het zijn vraagstukken waarbij wetenschappers de maatschappij en burger hard nodig hebben, of vice versa. Denk bijvoorbeeld aan de klimaatverandering of de coronacrisis. Deze problemen komen vrijwel altijd van onderop, vanuit de samenleving. Citizen Science slaat daarmee een brug tussen de maatschappij en de academische wereld.’

Het actief betrekken van de burger bestrijkt een groot spectrum, weet Wildevuur. ‘Van een “extreme vorm”, waarbij de burger het volledige initiatief voor het onderzoek neemt, tot onderzoek waarin burgers een selectie van taken uitvoeren, zoals het tellen van vogels in duinen en tuinen. Het hoort allemaal bij Citizen Science. Het belangrijkste is dat het gedegen wetenschappelijk onderzoek betreft.’

Gaston Remmers, directeur van de stichting Mijn Data Onze Gezondheid en expert op het gebied van Citizen Science, is bereid nog een laag dieper te gaan in de zoektocht naar een eenduidige definitie. ‘Voor mij is Citizen Science een sterk humaniserende benadering die de intrinsieke onderzoekscapaciteiten van burgers aanboort. Vooral dat humaniserende vind ik erg belangrijk. Je wilt als burger bovenal als mens gezien worden, niet als hulphond van de wetenschap. Voor mij is die symmetrische relatie tussen burger en wetenschapper de bottom line van Citizen Science.’

Remmers, ook gastonderzoeker aan de UT, constateert in de relatie tussen burger en wetenschapper nog altijd een zekere

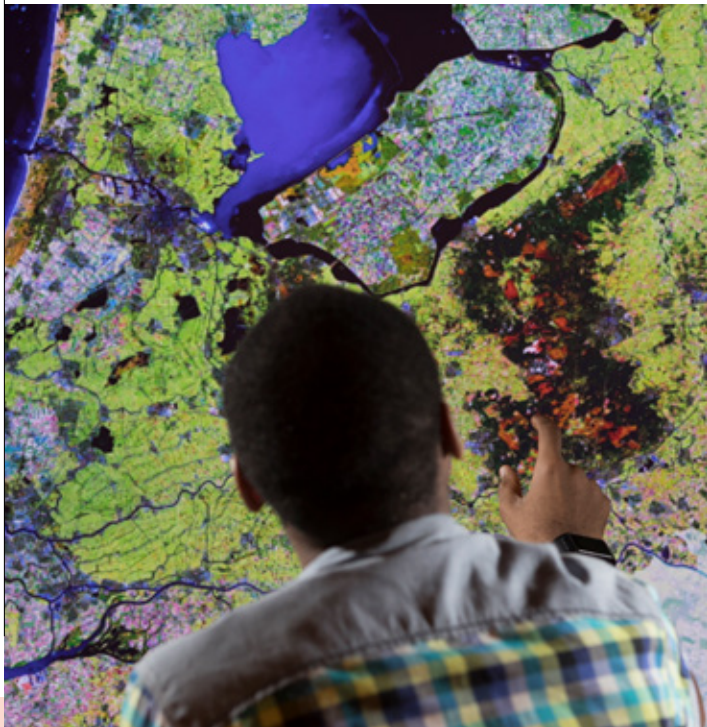
asymmetrie. Volgens hem is er decennialang sprake geweest van een scheefgroei tussen de academia en maatschappij. ‘De scheefgroei is perfect verklaarbaar’, zegt hij. ‘Darwin was ook geen wetenschapper, hij was iemand die gewoonweg heel goed kon waarnemen en analyseren. Hij benutte diepmenselijke eigenschappen: we knutselen iets in elkaar, we ontdekken, observeren en toetsen onze bevindingen. Pas na Darwin zijn die vaardigheden geformaliseerd en geprofessionaliseerd. Het woord ‘scientist’ is pas eind 19e eeuw ontstaan. Die vergaande professionalisering leverde veel op, maar creëerde ook een monopolie op nieuwsgierigheid.’

SNORKELMASKERS EN GELUIDSOVERLAST

Terwijl óók de burger vol zit met nieuwsgierigheid, daarvan is Remmers overtuigd. Een academische instelling, of een zorginstelling, is volgens hem bij uitstek een plek om die nieuwsgierigheid te ontsluiten. En burgerwetenschappers zijn actief in allerlei wetenschapsvelden, weet hij. ‘Planeten worden gevonden door amateurs, tuinvogeltellingen leveren een onschatbare hoeveelheid data op, dat krijg je als wetenschapper zelf niet voor elkaar, op die schaal. Er zijn zelfs gamers die de structuur van eiwitten oplossen waar dat algoritmes van wetenschappers niet lukt.’

Ook Wildevuur heeft een voorbeeld uit crisistijd paraat. ‘De snorkelmaskers van Decathlon, die op het hoogtepunt van de eerste golf werden omgebouwd tot ademhaling-ondersteunende apparatuur. De open makers-community groeide snel. Ook ons TechMed Centre nam de maskers als uitgangspunt. Zo kwam de toepassing in een stroomversnelling.’

Karin Pfeffer, hoogleraar Urban Studies bij de faculteit ITC, past Citizen Science onder andere toe in haar onderzoek naar geluid. ‘Een heel belangrijk verschijnsel in de stad. In de coronacrisis merkte je al dat het stiller werd in steden, het is een belangrijk fenomeen dat

*‘Juist in tijden van crisis
heb je alle observaties en
inzichten nodig’*

zeker niet alleen als negatief ervaren hoeft te worden. We proberen met behulp van burgers geluid in kaart te brengen. Waar is het prettig, waar niet? In hoeverre is de perceptie van mensen bepalend? Waar moet je interventies plegen? Dat is een gefaciliteerd proces waarbij burgers worden betrokken bij het inbrengen van lokale kennis.’

‘Als wetenschapper weet je vaak niet goed wat er speelt’, geeft Pfeffer toe. ‘Burgers zijn veel beter bekend met de lokale context. Zou je daaraan voorbijgaan, dan zou je iets ontwerpen dat helemaal geen nut heeft. Ruimtelijke interventies en oplossingen moeten aansluiten op lokale problemen. Wij willen kennis genereren die ruimtelijke planning en beleid ten goede kan beïnvloeden. Dan moet je wel kennis genereren die nut heeft om maatschappelijke problemen op te lossen.’

DIALOOG

Het betrekken van de burger bij wetenschap vraagt niet alleen veel van de onderzoeker, maar ook van de burger zelf. Dat ervaren Pfeffer binnen haar vakgebied geo-informatie en aardwetenschappen, dat zich vaak afspeelt in ontwikkelingslanden. ‘Er is daar nog zoveel onontgonnen terrein, soms zelfs letterlijk. In deze ontwikkelingslanden is het betrekken van de burger uitermate waardevol. Maar onderzoekers moeten zich wel realiseren dat ze veel vragen van de burger. Als je ze betreft bij onderzoek, raken burgers simpelweg waardevolle tijd kwijt, terwijl ze hun tijd ook aan werk en dus inkomen kunnen besteden. Burgers zijn niet alleen data-leveranciers. Ze moeten ook de credits krijgen voor hun werk.’

Citizen Science moet daarom een gezamenlijk proces zijn, stelt Pfeffer. ‘Sommige groepen zijn moeilijk benaderbaar. Afhankelijk van wat je wilt onderzoeken, is het soms beter om juist deze groepen te willen betrekken bij Citizen Science-projecten. De vraag is hoe. Laat burgers om te beginnen zien: what’s in it for me. Het gaat om hun intrinsieke motivatie. Ze moeten het belang van het project voor hun eigen leefomgeving inzien. Als burgers eenmaal meedoen, valt het mij vaak op hoe ontzettend geïnteresseerd ze zijn. Zorg ervoor dat het een co-creatie tussen burger en wetenschapper wordt. Dat begint heel simpel bij terugkoppeling. Als je gevraagd wordt voor een onderzoeksproject, wil je als burger - op z’n minst - ook weten hoe het afloopt.’

Deze dialoog tussen onderzoeker en burger is volgens Remmers van cruciaal belang, zeker in crisistijd. De relatie tussen onderzoeker en burger is volgens hem vergelijkbaar met die van de arts en patiënt. ‘Je hebt formele expertkennis. En informele, vaak contextgebonden kennis. Die moeten bij elkaar komen, zowel om tot de beste behandeling voor een patiënt te komen, als om lering te trekken op een algemener niveau.’

Remmers ziet een vergelijkbare relatie in de coronacrisis, maar dan op macroniveau. ‘Het RIVM en het OMT zijn de artsen van Nederland. Maar dat betekent niet dat ze de wijsheid in pacht hebben. Juist in tijden van crisis heb je alle observaties en inzichten nodig. Uit ervaring (Remmers is ex-kankerpatiënt, red.) weet ik dat patiënten uitermate creatief worden in noodsituaties, er wordt een snaar in trilling gebracht. En dat geldt dus ook voor patiënt Nederland. Wij zijn allemaal geraakt, en zoeken naar oplossingen. Ik ga uit van het adagium dat niemand dom genoeg is om het 100 procent fout te hebben. Je moet dus niet zozeer antwoord geven op vragen van burgers óver corona, dat is wetenschapscommunicatie van de oude stempel. Je moet juist in dialoog zoeken naar oplossingen, en samen beredeneerd tot interpretaties komen.’

*‘Citizen Science slaat
een brug tussen de maatschappij
en de academische wereld’*

*‘Planeten worden
gevonden door amateurs’*

Júist nu is er een enorme kans om mensen te betrekken bij wetenschap, zegt Remmers. ‘Dat is waarin we verschillen van totalitaire maatschappijen. We snappen dat iedereen iets waardevols bij te dragen heeft. Dat besef mis ik in het huidige coronatijdperk. Uiteraard, het moet geen Poolse landdag worden, er zijn verschillen in expertniveaus, maar het afschilderen van afwijkende stemmen als complotdenkers is contraproductief, en werkt populisme in de hand. Er schuilt kracht in de dialoog, die zowel de maatschappij als de wetenschap verder brengt. Dit organiseren, dat is de kern van Citizen Science.’

Het gaat er bij Citizen Science uiteindelijk om dat de wetenschapper en burger respect hebben voor en vertrouwen hebben in elkaar, stelt Wildevuur. ‘Als een burger lijdt aan een bijzonder zeldzame aandoening, bijvoorbeeld, dan heeft de burger daarover vaak meer kennis dan de behandelend arts. Het gaat erom dat we deze kennis samenbrengen. Alleen dán kunnen we vraagstukken op een andere manier beantwoorden.’ •

BIJ AFRISA GELDT: 'HOE MEER ZIELEN, HOE MEER VREUGD'

DE UT KENT ONTELBAAR VEEL CLUBS, GENOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN. IN DEZE RUBRIEK ZETTEN WE ZE IN DE SPOTLIGHT. DIT KEER: AFRISA, DE AFRIKAANSE STUDENTENVERENIGING VAN DE UT.

28

Sinds de oprichting in 2018 is AFRISA gegroeid als kool. Van twintig leden aan het prille begin tot honderdvijftig op dit moment. Wat is de succesformule van de vereniging? Akintunde Akinyoade, die in het bestuur van AFRISA zit en Chemical Engineering aan de UT studeert, hoeft er niet lang over na te denken. 'Wij bieden de Afrikaanse cultuur. Die vind je verder nergens in Enschede en omstreken. Onze cultuur is vibrant en colourful. Ik denk ook dat mensen uit Afrika heel gemakkelijk contact leggen met anderen. Dat maakt onze vereniging uniek.'

Akinyoade is verantwoordelijk voor de activiteiten binnen AFRISA. In een 'normale wereld' zoeken we de UT-verenigen op in hun thuishonk, of tijdens een kenmerkende activiteit. Maar dat is door de coronacrisis niet mogelijk. Bovendien: AFRISA heeft nog geen eigen plaats. Al zijn ze druk bezig met een kantoor in de Bastille, vertelt de student uit Nigeria. In samenwerking met de andere wereldverenigingen van de UT willen ze een eigen plekje in de studentenbunker. 'Dat zou fantastisch zijn', zegt Akinyoade. 'Leden kunnen dan gewoon even langskomen voor een praatje of advies.'

De UT herbergt steeds meer wereldverenigingen. India, Pakistan, Roemenië, Latijns-Amerika en Suriname: allemaal hebben ze een eigen club binnen de universiteit. En sinds 2018

is er dus ook een Afrikaanse studentenvereniging. 'Maar we zijn er niet alleen voor studenten uit Afrika', benadrukt Akinyoade. 'Iedereen kan lid worden. Zelfs niet-studenten. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd.'

BRUGGEN BOUWEN

Volgens de student Chemical Engineering wil AFRISA als een brug functioneren tussen verschillende landen en culturen. 'Ik merk het zelf ook: binnen onze vereniging sprak ik als Nigeriaan opeens met een Zuid-Afrikaan. Dat deed ik daarvoor nooit. Maar het beperkt zich niet alleen tot contact tussen Afrikaanse landen: we hebben bijvoorbeeld ook leden uit Nederland of Duitsland. Iedereen die geïnteresseerd is in de Afrikaanse cultuur en vibe is welkom.'

Niet voor niets luidt de slogan van de vereniging ubuntu (vrij vertaald: 'ik ben omdat wij zijn'). Het gaat om het collectief. Niet ik maar wij. Niet zij maar wij. Toch lijkt er tussen Nederlandse studenten en internationals af en toe nog sprake te zijn van een wij-zij-gevoel. De groepen leven in twee gescheiden werelden. Akinyoade herkent het probleem. 'Volgens mij speelt taal een grote rol. Het is moeilijk om elkaar te begrijpen als je de taal niet spreekt. Daar proberen we als vereniging iets aan te doen. Sommige leden van AFRISA spreken Nederlands. Regelmatig verzorgen zij een

taalles voor de rest. Het is een voorbeeld van hoe wij onze brugfunctie proberen te vervullen.'

COVID-19

Gelukkig is er een taal die alle grenzen overstijgt: de taal van eten. 'Ieder jaar organiseren we een foodfestival met traditionele gerechten uit de Afrikaanse keuken', vertelt Akinyoade. 'Ook organiseren we regelmatig dansworkshops. Dat was begin dit jaar een groot succes met meer dan vijftig deelnemers. Verder zijn er nog de maandelijkse borrels en tripjes naar verschillende steden in de buurt.'

Vanwege het coronavirus moeten deze tripjes en activiteiten voorlopig worden uitgesteld. 'Daarom proberen we zoveel mogelijk online te organiseren. Het zijn niet alleen maar 'leuke' activiteiten. Zo organiseerden we laatst een debat over Chinese investeringen in Afrika. China investeert op grote schaal in het Afrikaanse continent. Is deze ontwikkeling positief of juist negatief? Daar discussiëren we over met onze leden. Black Lives Matter is ook een belangrijk thema. Zo deden sommige leden in juni mee aan de antiracisedemonstratie in Enschede.'

'SOFT SPOT'

Dit jaar miste AFRISA het uitgelezen moment om haar grote scala aan activiteiten te tonen aan nieuwe leden. Door het coronavirus ging de Kick-In openingsmarkt niet door. Althans, niet fysiek. 'Toch konden we ook dit jaar nieuwe leden helpen met praktische tips', vertelt Akinyoade. 'We ondersteunen ze bijvoorbeeld met hun inschrijving bij de bank en de gemeente. Zo krijgen eerstejaars als het ware een zachte landing in Twente.'

Deze zachte landing was van begin af aan een belangrijk uitgangspunt voor AFRISA. 'Ik noem onze vereniging ook wel de soft spot voor Afrikaanse studenten in Enschede. Het kan soms best lastig zijn om je weg in de Nederlandse samenleving te vinden. Bij AFRISA kun je even tot rust komen, even thuiskomen. Inmiddels is onze vereniging zo gegroeid dat we niet alleen maar een soft spot bieden voor Afrikaanse studenten. Ik denk dat we inmiddels alle leden een thuisgevoel kunnen bieden, of ze nu uit Afrika komen of niet.' •

29

'DIRECTEUR VAN ZO'N TOPORKEST ZIJN, DAT IS EEN HELE EER'

JACCO POST (53) BEGON VORIG JAAR AAN ZIJN DROOMBAAN ALS DIRECTEUR VAN PHION, HÉT ORKEST VAN GELDERLAND EN OVERIJSSSEL. DE ALUMNUS BESTUURSKUNDE WIST TOEN NOG NIET WAT HEM TE WACHTEN STOND. AAN POST DE SCHONE TAAK OM HET PRILLE FUSIEORKEST DOOR EEN PANDEMIE TE LOODSEN. 'HET IS ZONDER TWIJFEL DE ZWAARSTE PERIODE UIT MIJN CARRIÈRE.'

Wanneer Jacco Post zijn webcam rechtzet voor het interview, is Nederland – om in muziektermen te spreken – in mineur. Het land staat aan de vooravond van een tweede lockdown. Ook de directeur van het fusieorkest Phion bereidt zich voor op wéér een spannende tijd. 'De crisis tast je bestaansrecht als symfonieorkest aan', verzucht hij. 'Wij maken live muziek voor een live publiek. Dat is tijdens een lockdown vrijwel onmogelijk.'

Maar de UT-alumnus is niet het type dat bij de pakken neer gaat zitten. Wanneer het orkest half maart van de ergste schrik is bekomen, ontstaan direct de eerste initiatieven. 'Van optredens in de tuin van verzorgingstehuizen tot gestreamde concerten: er ontstond een ware ideeënrijkdom. En er was hoop. Na de zomer mochten we weer in de grote concertzalen spelen, weliswaar met minder muzikanten en publiek, maar we konden weer beginnen. Zo voelde het.'

ZUURSTOFMASKER

Het blijft niettemin een complexe tijd, ook voor Post. 'Ik kan zonder twijfel zeggen dat het de zwaarste periode uit mijn carrière is. De crisis doet een extreem beroep op alles wat ik tijdens mijn loopbaan leerde. Mijn grootste zorg is de continuïteit van het orkest.'

Alle producties zijn op dit moment verliesgevend. Dankzij subsidies kunnen we de komende twee, drie jaar door. Maar dan is de vraag: wat wordt de balans? Je kunt om onnodige verliezen te voorkomen twee jaar in een soort sluimerstand gaan, maar hoe blijf je dan relevant als orkest?

Bovendien rijst voor Post de vraag: hoe blijf ik zelf overeind? 'Als het vliegtuig neerstort, dan moet je volgens de instructies eerst je eigen zuurstofmasker opzetten. Dat klinkt misschien egoïstisch, maar ik moet aan mezelf blijven denken. Anders gaat het fout. Ik probeer als bestuurder ruimte te houden voor reflectie, sport en de praktijk. Ook wil ik één of twee dagen in de week met het orkest op pad. Zo compenseer ik negatieve energie met het positieve.'

*'Ik moet oppassen
met een te stoere koers'*

SAMENSMELTING

Er is naast corona nog iets wat om de onversneden aandacht van de UT-alumnus vraagt: de fusie. Phion, waarin het Gelders Orkest en het Orkest van het Oosten zijn verenigd, bestaat nog maar een jaar. Op de eerste levendag van het fusieorkest, begon Post aan zijn taak als directeur. Er lag bepaald geen eenvoudige opdracht klaar. Want hoe verenig je twee orkesten die zo sterk zijn verankerd in verschillende regio's? Volgens Post ontkom je niet aan een langetermijnvisie. 'Ik kijk altijd naar de komende tien, vijftien jaar. Hoe behouden we een toporkest in het Oosten? Dat is het uiteindelijke doel. In mijn optiek moet je dan gaan samensmelten.'

'Je zou kunnen zeggen: binnen vier jaar moeten de twee orkesten volledig geïntegreerd zijn', vervolgt Post. Met dit bijltje hakte hij vaker in zijn carrière. De alumnus leerde tijdens zijn studie bestuurskunde aan de UT hoe je planmatig een strategie voor de komende jaren ontwikkelt. Maar bij Phion liggen de zaken gevoeliger. 'Ik moet oppassen met een te stoere koers. Een sponsor uit Twente kan bij al te veel integratie denken: waarom gaat mijn geld naar Arnhem? Dat is niet de bedoeling. En voor een Gelderse sponsor geldt precies hetzelfde, maar dan andersom.'

Het voelt volgens Post soms als manoeuvreren in een mijnenveld. 'Maar ook in een mijnenveld loop je uiteindelijk ergens heen. Al moet ik dat vergezicht nu iets vager houden. Ik wil de verschillende partijen verbinden. Dat betekent: veel luisteren en mensen deelgenoot maken van mijn analyse. Tegelijkertijd neem ik ook complexe besluiten. Vanwege corona moesten we bijvoorbeeld een chef-dirigent aannemen, zonder dat de kandidaat ooit voor het orkest op de bok had gestaan. Dat is gelukt. We hebben in Otto Tausk een geweldige chef-dirigent gevonden.'

ALGEMEEN BELANG

Het woord 'complex' komt meerdere malen voorbij in zijn verhaal. Volgens Post zijn gecompliceerde situaties kenmerkend voor de publieke sector. Het is de branche waar de UT-alumnus zich thuisvoelt. 'Dat heb ik al van kinds af aan: mijn interesse voor het algemeen belang. Als jongetje van veertien, vijftien jaar zat ik op de publieke tribune bij de gemeenteraad in Havelte, waar ik woonde. Soms kwam er nog een journalist van Dagblad van het Noorden naast me zitten, maar vaak was ik de enige. Ik was domweg mateloos geïnteresseerd in politiek en de publieke sector.'

'Een decaan op de middelbare school zei: "In Twente zit een mooie opleiding voor jou, Jacco. Daar combineren ze economie, rechten, sociologie en politicologie. Zie het als vier halen, één betalen.'" Ik besloot zijn advies op te volgen en ging bestuurskunde studeren. Daar heb ik nooit spijt van gehad. In Twente leerde ik hoe je complexe zaken op een analytische manier zo eenvoudig mogelijk beschouwt. Het was echt een opleiding van niveau.'

Ook de campus beviel goed. Het leven van Post speelde zich eind jaren 80 bijna integraal af binnen de anderhalve kilometer van Drienerlo. 'Ik sportte veel, had relevante bijbaantjes, was actief bij studievereniging Sirius en ontmoette er bovendien mijn vrouw. In het campushuis waar ik met veertien UT-studenten woonde, was ik samen met huisgenoot Erik de enige alfa. Als de telefoon ging was het óf voor mij óf voor Erik. De bèta-jongens hadden nauwelijks contact met de buitenwereld. Dat soort dingen vergeet je niet.'

KUNST

Hoewel de bestuurskundige in Post volledig aan zijn trekken kwam in Twente en bij zijn eerste baan op het ministerie van Financiën in Den Haag, miste hij iets. De kunst. Want de jonge puber uit Havelte zat niet alleen op de publieke tribune van de gemeenteraad. Nee, hij reisde in de weekenden ook af naar verschillende museums in het land. 'Toen ik eenmaal werkte, besloot ik in de avonduren kunstgeschiedenis in Leiden te gaan studeren. Ik wilde weer kunst in mijn leven.'

Het duurde een tijd alvorens zijn liefde voor de kunst en bestuurskunde zouden samenkomen. In 2011 gebeurde het voor het eerst, toen Post directeur van de Kaliber Kunstenschool in Enschede werd. Ruim acht jaar later, in september 2019, volgde Phion. 'Voor mij was het een enorme eer dat ik directeur van zo'n toporkest zou worden. Toen ik het hoorde, was ik een maand lang de weg kwijt.'

Gek genoeg raakte Post in zijn eerste jaar als orkestdirecteur zijn eigen piano nauwelijks aan. 'Misschien één keer. Het is een vreemde paradox, maar ik heb er simpelweg geen tijd voor. Al helemaal niet in deze coronaperiode. Maar muziek luisteren doe ik natuurlijk wel. Een favoriet stuk? Dat moet je nooit zeggen, leerde ik van de musici uit ons orkest. Er is zo ontzettend veel! Maar de afgelopen periode luisterde ik naar de pianomuziek van Schumann. En dan met name de uitvoering van Nino Gvetadze. Ze verhaalt in haar muziek over de eenzaamheid tijdens de lockdown. Dat gaf mij troost.'

'In Twente zit een mooie opleiding voor jou, Jacco'

COLUMN

Foto: Rikkert Harink
Tekst: Hiska Bakker

VRIJHEID
BLIJHEID!

*In de Drienerlose bossen
gaan des avonds laat de kettingen dicht
Niemand mag er meer naar buiten,
binnenblijven is verplicht.*

Dat zongen de eerstejaars van 1966 in hun introductielied. De Technische Hogeschool Twente startte dat derde studiejaar met een paar honderd jongens en een handvol meisjes. Citaat uit een ander couplet: Niemand durft er meer te vrijen, want de wachters komen eraan. Er doen verhalen de ronde dat de THT, nu UT, er toen alles aan deed om studenten een beschermde omgeving te bieden. Volop tijd voor studie en bezinning. Drienerlo als plek voor contemplatie. Slagbomen die 's avonds sloten; een speciale studentendecaan die vermaningen uitdeelde; de eis om de eerste twee jaar op de campus te wonen; verplichte afname van bonnen om in de mensa te eten; geen meisjesbezoek in de nacht. Klinkt benauwend. Was de vrijheid toen echt zo ingeperkt? En werden die regels als streng ervaren?

Bijna zestig jaar later: Covid-19 leidt op de campus tot stevige beperkingen. Anderhalve meter afstand als norm. Online onderwijs. Lege borrelkelders. Samen feesten, musiceren of sporten is passé. Medewerkers loggen in vanaf huis. Mondkapjes en rituele handwassingen.

Terug naar de jaren zestig. Ik vroeg vijf studenten en medewerkers van het eerste uur hoe onvrij de campus was. Slagbomen? Die waren er niet. Bij de hoofdentree was een hek dat nooit dichtging; dunne kettingen sloten 's avonds de andere ingangen af, maar je kon er fietsend of lopend langs. Die kettingen hingen er om dieven met auto's buiten te sluiten. Er werd namelijk gejat bij het leven. Studenten hadden 24/7 vrije doorgang.

De studentendecaan? Professor Jan Schuijer vervulde die taak jarenlang. Niet met opgeheven vingertje, maar hartelijk. Hij en zijn vrouw Elly woonden op de campus en hun deur stond altijd open. In die beginjaren vormde de hogeschool één grote community. Iedereen deed mee aan het opwindende 'experiment in het bos', zeker de studenten. Wim Hoogendoorn, eerstejaars in 1965, initieerde mede de Drienerkring voor culturele activiteiten,

Studium Generale, de Studentenraad. Studenten lokten beroemde pianisten als Cziffra of schrijvers als Mulisch naar Twente.

De campus als oord om je uitsluitend aan studie te wijden? Nee, dus. Juist de plek om jezelf te ontwikkelen tot mens met brede kennis, tot organisatietalent, sporter, cabaretier of kroegtijger... De volgende ochtend college? Eduard van Emmerik, in 1966 begonnen: 'Er was geen verschijningsplicht op colleges. En we konden eindeloos doen over onze studie. Ook nooit iets gemerkt van sociale controle. De sfeer was: vrijheid, blijheid!' Wetenschapper Henny Kramers-Pals betrok in 1965 een campusappartement. Zij woonde eerder op Amerikaanse campussen: ongelooflijk streng. Ook huurde zij ooit een kamertje bij een Rotterdamse hospita: verschrikkelijk. De campus? Een verademing.

En geen meisjes in de nacht? Tja, niemand controleerde. Marijke, vriendin van Wim, kwam regelmatig slapen. En zo waren er meer gedeelde bedden.

Waarom toch dat gerucht dat het vroeger zo streng was op de campus? Misschien omdat de verboden wel op papier stonden, maar niet gehandhaafd werden. En is dat in onze coronatijd ook niet de zwakke schakel? •

Hiska Bakker
Historian, journalist en medewerker bij Studium Generale

VAN HART TOT HART

FRANK HALFWERK, UNIVERSITAIR DOCENT

TECHNISCHE GENEESKUNDE, HAAST ME TEGEMOET

BIJ DE HOOFDINGANG VAN HET MEDISCH SPECTRUM

TWENTE (MST) IN ENSCHEDE. NATUURLIJK HEEFT HIJ

HAAST. HET IS OKTOBER EN DE TWEEDE CORONAGOLF

BULDERT DOOR HET LAND. VANAF VANDAAG ZIJN

MONDKAPJES VERPLICHT IN HET ZIEKENHUIS.

NIEMAND KOMT ER BINNEN ZONDER AFSPRAAK.

Halfwerk is gewend om door de gangen van het ziekenhuis te vliegen. Hij gebaart dat ik mag doorlopen. Zijn witte doktersjas getuigt er duidelijk van dat de onderzoeker en technisch geneeskundige hier hoort, dus de 'controlepost' laat mij, als zijn bezoeker, ongehinderd passeren.

We rennen naar boven, naar het Thorax Centrum Twente, de afdeling die gespecialiseerd is in de behandeling van hart en longen. Hij werkt daar drie dagen per week aan 'alles wat met het hart te maken heeft'. De onderzoeker heeft niet alleen hier een kantoor, maar ook aan de UT, waar hij onlangs zijn promotieonderzoek afrondde en begon als universitair docent technische geneeskunde. Het lijkt er echter op dat hij niet veel tijd achter zijn bureau doorbrengt. Hooguit alleen om de lunch in een paar snelle happen naar binnen te werken.

'We moeten naar de chirurgische afdeling om een patiënt te bezoeken die een hartklepvervangning nodig heeft,' zegt hij. Hartklepvervangning is een van de onderwerpen die aan de orde komen in het proefschrift van Halfwerk dat gericht is op innovaties in de cardiothoracale chirurgie. 'Als je hartklep vervangen moet worden, zijn er in feite twee opties. De eerste optie is een biologische kunstklep. Biologische kleppen werken goed, maar hebben een zeer beperkte levensduur. De tweede optie is een

mechanische kunstklep. Die gaat over het algemeen een leven lang mee, maar vereist wel dat je bloedverdunners slikt. Beide opties zijn dus niet optimaal,' legt hij uit. 'Mijn project bestond eruit dat we het materiaal voor biologische kleppen verbeterden, zodat het immuunsysteem minder sterk op de kunstklep reageert, waardoor deze langer meegaat.'

De patiënt bij wie we langs gaan staat op het punt om een biologische kunstklep te krijgen, maar dat is niet de reden waarom de onderzoeker nu naast zijn bed staat. Hij vraagt de patiënt of hij deel wil nemen aan een medisch onderzoek dat Halfwerk leidt. 'De procedure die we bestuderen is de zogenaamde occlusie van het linker hartoor. Dat is een behandeling die bedoeld is om het risico te verminderen dat bloedstolsels in de bloedbaan terechtkomen en een beroerte bij de patiënt veroorzaken. Het komt erop neer dat we tijdens de operatie een klein klemmetje plaatsen op het linker atriumaanhangel van het hart.'

Hij legt alles rustig uit aan de patiënt, die instemt met de aanvullende procedure. Het is echter een gerandomiseerd onderzoek. 'We weten dus niet of deze patiënt in de implementatiegroep of in de controlegroep zit.' Halfwerk kiest een willekeurige envelop uit die

deze informatie bevat. Het moment van de waarheid. 'Gelukkig, hij krijgt er echt een,' zegt de wetenschapper nadat hij de inhoud van de envelop heeft gelezen. 'Ik ga de chirurgen en anesthesisten bellen om ze op de hoogte te brengen.'

Terwijl hij belt, rennen we de trap weer af naar beneden. Er wachten nog meer besprekingen. De eerste betreft een ander deel van Franks promotieonderzoek: een deel dat in het ziekenhuis al wordt toegepast. Ik zie het resultaat ervan op posters die in bijna elke kamer hangen.

'Als je aan patiënten in het ziekenhuis denkt, zie je waarschijnlijk een beeld voor je van mensen in een bed, maar in bed liggen is niet bevorderlijk voor hun herstel. Het leidt vaak tot spiervervalis en andere klachten, waardoor patiënten regelmatig opnieuw moeten worden opgenomen. Het project richt zich daarom op manieren om ze uit bed te krijgen en ze te motiveren om te lopen,' legt Halfwerk uit. 'We gebruikten draagbare sensoren om te meten wat patiënten feitelijk doen, hoeveel ze bewegen, en hoe we hun revalidatie in het ziekenhuis kunnen verbeteren.

Dit project, dat in mijn proefschrift wordt besproken, blijkt zeer succesvol en wordt niet alleen hier, maar ook in andere ziekenhuizen in Nederland en België al geïmplementeerd. Er is niet veel voor nodig: we gebruiken eenvoudige posters met beschrijvingen van oefeningen, we geven informatie aan patiënten, en we bepalen samen met hen realistische doelen.' In een digitaal overleg met een verpleegkundige en een fysiotherapeut bespreekt hij wat de volgende stappen moeten zijn en hoe deze nieuwe methode nog verbeterd kan worden.

'Tijd om af te ronden, mensen,' zegt de UT-onderzoeker zodra de klok drie uur slaat. 'Ik moet gaan.' Hij heeft een (vertrouwelijke) bespreking met een hoofdchirurg. 'Dat denk ik tenminste. Je weet het nooit in dit ziekenhuis, dingen lopen altijd anders dan verwacht.' In zijn onophoudelijk snelle tempo loopt Halfwerk de gang in. 'Is dit niet ontzettend stressvol?' vraag ik. 'Jawel, maar dat is promoveren ook. Het is misschien wel stressvol, maar het geeft me tegelijkertijd een heleboel energie.' •

EEN TAFEL MET SENSOREN & LAMPJES

Het trekt veel bekijks: de Sensory Interactive Table van UT-onderzoekers Juliet Haarman, Roelof de Vries (EEMCS-BSS) en oud Interaction Technology-student Emiel Harmsen. Een ronde eettafel met overal sensoren en LED-lichtjes. 'Maar eigenlijk begint ons onderzoek nu pas echt.'

De Vries, gespecialiseerd in mens-machine interactie, en Haarman verkennen samen met studenten en bedrijven de mogelijkheden van de tafel 'als stimulans voor interventies in voeding en gedrag'. De Vries: 'Bijna alles wat er nu bestaat op het gebied van voedingsregistratie en verantwoord eten is, is individueel gericht. Denk aan de diëtist, of apps. Maar eten heeft heel duidelijk een sociaal aspect. Vooral in een sociale groep is het volhouden van gewenst gedrag dan ingewikkeld.'

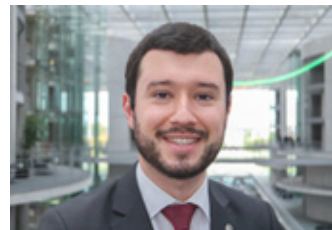
De diverse sensoren en indicatielampjes moeten gebruikers een terugkoppeling geven over hun gedrag. Ze kunnen inzicht geven in bijvoorbeeld eetsnelheid, hoeveelheid of type eten. Haarman: 'We willen de tafel zo doorontwikkelen dat de eetervaring een positieve ervaring blijft. Mensen aan tafel met een verschillend doel moeten zich gesteund voelen om deze daadwerkelijk te bereiken.'

De Sensory tafel is ontwikkeld binnen het Personalized eHealth Technology-programma van de UT en het 4TU Pride & Prejudice project. •

UT'ERS ON THE MOVE 2020

AART STUURMAN
EMSYS'20

Aart Stuurman begon in september aan zijn nieuwe baan als ingenieur bij het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, na recentelijk zijn afstudeeronderzoek op het gebied van computergestuurd vergelijkend vingerafdrukonderzoek te hebben afgerond bij het Nederlands Forensisch Instituut. Tijdens zijn studie was Stuurman tevens lid van Solar Team Twente, dat met de RED Shift auto de vijfde plaats behaalde tijdens de World Challenge race in 2017.

2017

LORIN STAN
MST'17

Lorin Stan werkt sinds september als wetenschappelijk adviseur bij de Duitse Bundestag, waar hij parlementaire initiatieven opstelt en briefings schrijft voor zijn parlamentslid voor de commissie voor Europese Zaken, de subcommissie voor Europees Recht en de Frans-Duitse parlamentszitting. Tijdens zijn studie aan de UT liep Lorin stage bij de Duitse ambassade in Moldavië. Na zijn afstuderen liep hij ook stage in Sofia, Brussel en Berlijn.

2014

DANIËLLE KOOPMAN
TM'14 PHD'19

Daniëlle Koopman startte in maart met haar nieuwe baan als klinisch onderzoeksspecialist bij Finapres Medical Systems, een onderdeel van Demcon. Ze voerde haar doctoraalonderzoek op het gebied van PET-scanners uit bij het Isala Ziekenhuis in Zwolle en behaalde in november 2019 haar doctoraat aan de UT.

2002

HENK-PETER DE BOCK
ME'02

Na een carrière van zeventien jaar als hoofdingenieur ThermoSciences bij General Electric (GE) is Henk-Peter de Bock onlangs aangesteld als de nieuwe programmadirecteur van het Amerikaanse Ministerie van Energie. Zijn verantwoordelijkheden omvatten onder andere het realiseren van doorbraken in energieonderzoek en het terugdringen van emissies met behulp van baanbrekende nieuwe ideeën. Bocks aandacht gaat vooral uit naar het verhogen van de efficiëntie van elektronische systemen, zoals het opladen van voertuigen, telecommunicatie en datacentra.

1999

MARLEEN SANDERSE
PA'99

Marleen Sanderse werd in september verkozen tot burgemeester van Hattem. Na haar tijd aan de UT werkte ze als trainee bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Vervolgens stapte ze over van de rol van adviseur en coördinator naar die van manager bij de gemeente Almere. Sanderse werkte sinds 2014 als wethouder; eerst in Naarden en later, nadat die gemeente fuseerde, in de gemeente Gooise Meren. Als reserve was ze tevens onderdeel van het Nederlandse roeiteam tijdens de Paralympische Zomerspelen van 2008 in Beijing.

1998

MIRIAM LUIZINK
APH'98

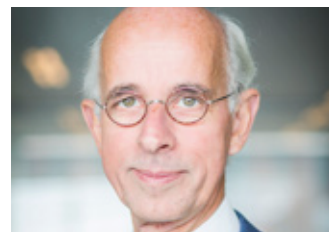
Miriam Luizink is sinds 1 oktober de nieuwe directeur van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Ze richt zich in deze rol vooral op de wetenschappelijke positionering van NWO-instituten. Luizink had in haar carrière diverse leidinggevende posities bij verschillende wetenschappelijke organisaties, waaronder het MESA+ Instituut van de UT, NanoLabNL en het SRON-instituut van de NWO. Hiervoor werkte ze als directeur van Roessingh Research & Development.

1988

ED BRINKSMA
PHD'88

Op 1 september 2020 begon Ed Brinksma zijn termijn als president van de raad van bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij is daar verantwoordelijk voor algemene bestuurskwesties, strategische beleidsvorming en internationale zaken. Brinksma was sinds 2018 president van de Universiteit van Hamburg en daarvoor rector magnificus van de UT (2009 en 2016), waar hij nog altijd een aanstelling als hoogleraar Informatiekunde heeft.

1981

PETER HEIJ
PA'81

Peter Heij is lid geworden van ABDTOPConsult bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit is een adviesgroep van topambtenaren die op korte termijn ingezet kunnen worden om de nationale overheid te ondersteunen met complexe of dringende zaken. Zijn aanstelling startte op 1 september 2020. Hiervoor werkte hij als directeur-generaal voor Water en Bodem bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

CAREER CAFÉ BRENGT ALUMNI EN STUDENTEN SAMEN

NETWERKEN IS EEN BEPROEFDE MANIER OM AAN EEN BAAN TE KOMEN. MAAR HOE DOE JE DAT IN TIJDEN VAN SOCIAL DISTANCING? IN HET ONLINE CAREER CAFÉ KUNNEN ALUMNI EN STUDENTEN ELKAAR TOCH ONTMOETEN. 'HET IS FIJN OM TE LEREN VAN IEMAND DIE ZELF AFGESTUDEERD IS WELKE WEGEN JE KUNT BEWANDELEN'.

Soms wordt Suraj Prakash Sonwalkar er een beetje misnoegd van. Want corona gooit roet in het eten bij zijn zoektocht naar een baan. 'Daardoor blijft iedereen zitten waar 'ie zit', verzucht Suraj, die aan de UT afstudeerde in Construction Management en Engineering.

Netwerken is nu ook lastiger. Maar tijdens het online Career Café legde hij contact met alumna Annemarie Mulder en zij had bruikbare tips. 'Onder andere om mijn blik te verruimen, zij heeft zich sinds haar afstuderen ook steeds verder ontwikkeld. Ik hoop aan het werk te kunnen met 3D printing in de bouw. Maar zolang dat niet lukt, kan ik me breder ontwikkelen en zo mijn kansen vergroten'.

Het online Career Café is een samenwerking tussen Career Services en het Alumni Office. In juni deelden 20 alumni hun praktische tips met 120 studenten. Annemarie Mulder, die bestuurskunde studeerde aan de UT, was één van die alumni. Zij werkt als projectleider bij architecten- en ingenieursbureau Inros Lackner SE in het Duitse Hamburg. 'Ik had zelf graag toegang tot die ervaring gewild toen ik afstudeerde. Daarom deel ik graag mijn ervaring nu.'

Annemarie adviseerde onder andere om niet op zoek te gaan naar een specifieke functie, maar eerst te onderzoeken wat je belangrijk vindt in een baan, bijvoorbeeld een vlakke organisatie of flexibele arbeidstijden. 'Misschien kom je dan wel in een andere sector uit'. En als praktische tip gaf ze studenten mee om op LinkedIn te zoeken naar connecties die al in jouw sector werken. 'Dan kom je een bedrijf niet via de HR-manager binnen, maar aanbevolen door een werknemer, dat werkt vaak beter.'

Suraj is, net als Annemarie, bereid om in een ander land aan de slag te gaan. 'India is mijn moederland, maar Nederland is leidend in deze technologie. En in Dubai willen ze in 2030 zelfs een kwart van de gebouwen op deze manier construeren. Annemarie heeft me laten zien dat ik alle opties open moet houden.' Aangemoedigd door de UT als ondernemende universiteit, is een eigen bedrijf beginnen in India ook nog een mogelijkheid. 'Het komt ooit goed, daar ben ik nu zekerder van.'

SAVE THE DATE UT-ALUMNIDAG 5 JUNI 2021

Vier jij met ons het 60-jarig bestaan van de Universiteit Twente tijdens de UT-alumnidag op zaterdag 5 juni 2021? De alumnidag wordt jouw dag! Jij bepaalt het programma: wat wil je weer eens zien of doen op de campus? Is er een docent van wie jij graag weer een college wilt bijwonen? Is er een plek die je wilt bezoeken met een campuswandeling? Of wil je weer eens logeren in jouw oude studentenhuus? Kortom, wat moet volgens jou terugkomen in het programma? Laat het ons weten via alumni@utwente.nl voor 1 januari 2021. Onder alle inzendingen worden 10 paar UT-sokken verloot.

MARINA VAN DAMME SCHOLARSHIP FOR PAVLINA NANOU

De chemische technologie alumna, Pavlina Nanou (CT'07/PhD'12), ontving tijdens de 59e verjaardag van de UT op 27 november de Marina van Dammebeurs, bedoeld voor succesvol vrouwelijk UT-talent.

Nanou is COO van TORWASH BV, een spin-off van het Energie Onderzoekscentrum (ECN) van TNO, die afgelopen januari werd opgericht. Aan de basis lag een project dat de alumna bij ECN leidde om de zogeheten TORWASH-technologie op te schalen van lab naar pilot. Deze technologie is een bewerkingsmethode om het slib in rioolwaterzuiveringen met 85% terug te brengen.

Als COO is Nanou verantwoordelijk voor de verdere opschaling en voor het opzetten van samenwerkingen met partners als Eneco en waterschappen. Ze wil de beurs, ter waarde van 9.000 euro, gebruiken om de hiaten in haar bedrijfseconomische kennis en managementvaardigheden bij te spijkeren.

De Marina van Dammebeurs werd dit jaar voor de 18e keer uitgereikt door het Universiteitsfonds Twente en is mogelijk gemaakt dankzij een schenking van mevrouw dr.ir. M.A. van Damme-Van Weele. Zij was in 1965 de eerste promovendus van de toenmalige Technische Hogeschool Twente. •

CLARA STEGEHUIS WINT PROFESSOR DE WINTERPIJS

Assistant professor bij de faculteit Electrical Engineering, Mathematics and Computer Science, Clara Stegehuis (TW'14), won dit jaar de Professor De Winterprijs voor internationaal wetenschappelijk vrouwelijk talent. Ze kreeg de prijs tijdens de 59e dies natalis van vrijdag 27 november.

De onderscheiding is een internationale publicatieprijs voor vrouwelijk toptalent. Stegehuis was hoofdauteur van het winnende artikel 'Optimal subgraph structures in scale-free configuration models' dat werd gepubliceerd in 'Annals of Applied Probability'.

Het artikel beschrijft een grondige wiskundige studie van 'scale-free networks', zoals het internet en de meeste sociale netwerken. Stegehuis heeft daartoe een nieuwe netwerkanalysetechniek geïntroduceerd. De studie wordt gezien als een mijlpaal voor ons begrip van complexe netwerken. Het geeft nieuwe inzichten die helpen bij het signaleren van bijvoorbeeld nepnieuws op internet of, iets heel anders, het signaleren van genen met kankermutaties in genetische netwerken.

De Professor De Winterprijs, vernoemd naar de in 2005 overleden hoogleraar, is bedoeld als erkenning voor excellent wetenschappelijk onderzoek. De prijs wordt jaarlijks toegekend vanuit het Professor De Winterfonds, een fonds op naam ingesteld bij het Universiteitsfonds Twente door wijlen mevrouw De Winter. Na haar overlijden in 2013 hebben haar erven, UT-alumnus Henk Hoving en zijn partner Thijs van Reijn, besloten de prijs voort te zetten. •

TEAM UP

JAARCAMPAGNE 2021

De jaarcampagne 2021 gaat nu van start. Steun onderzoeker Chris de Korte in zijn streven naar een snelle, pijnloze borstkanker screening. Ondersteun onze wereldkampioen Green Team Twente in het promoten van waterstof als duurzame brandstof voor mobiliteit. Geef aan het Kipaji Scholarship Fund dat studiebeurzen beschikbaar stelt aan getalenteerde jonge mensen uit ontwikkelingslanden. Of steun ons erfgoed en laat ons beroemde Campus Rietveld Carillon schitteren én klinken als nooit tevoren! •

www.steunutwente.nl

TEDXTWENTEU 2020

De vijfde editie van TEDxTwenteU afgelopen februari was een groot succes. Net voor de coronacrisis zat de grote zaal van Concordia aan de Oude Markt nog bomvol. Een grote verscheidenheid aan sprekers stond garant voor inspirerende presentaties over innovatieve ideeën. Moto was: 'Winds of Change'. •

PASSION WEEK

Studentenverenigingen VGST, NSE, C.S.V. Alpha en RSK organiseerden in februari de Passion Week. Er waren lezingen, getuigenissen en live muziek over het thema 'Brainstorm'. Het doel was om studenten aan te zetten tot nadenken over levensvragen als: waarom zijn we hier, zijn we meer dan ons brein en is geloof niet alleen maar psychologisch? •

FOR TALENT!

NALATEN AAN DE UNIVERSITEIT TWENTE

Ook als u er niet meer bent, kunt u veel betekenen voor toekomstige generaties aan de Universiteit Twente. Door na te laten aan de UT kunnen nieuwe generaties studenten zich verder ontwikkelen en kan ons onderzoek een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving. Overweegt u om de UT op te nemen in uw testament? Wij spreken graag met u over de mogelijkheden. •

Voor meer informatie: www.utwente.nl/nalaten

STUKAFEST 2020

De dertiende editie van Stukafest was afgelopen februari. Zestien studentenhuizen waren omgetoverd tot unieke, knusse podia waar je kon genieten van verschillende acts. Muziek, dans, cabaret, poëzie, literatuur en theater, het was er allemaal. Na de StukaHap in SamSam aan de Oude Markt gingen de bezoekers op pad langs de verschillende StukaHuizen. Tijdens de afterparty in Bar Update speelde studentenband Ciska de Rat. Een dj sloot de avond feestelijk af. •

Al deze events zijn mede mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage van het universiteitsfonds.

De Stichting Universiteitsfonds Twente is een door de belastingdienst officieel erkend goed doel. De stichting heeft de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat donaties aan het fonds onder voorwaarden aftrekbaar zijn van de belasting. Kijk op onze site www.utwente.nl/ufonds voor meer informatie.

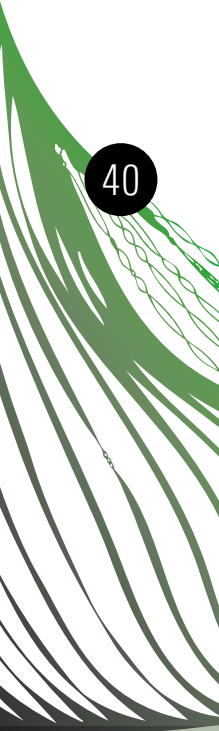
Contact:

Maurice Essers, directeur:
053 489 3993 of
m.l.g.essers@utwente.nl

DONEREN MET BELASTINGVOORDEEL

Geeft u al jaarlijks aan de campagne of denkt u erover dit te gaan doen? Dan kunt u eenvoudig profiteren van belastingvoordeel door van uw donatie een periodieke schenking te maken! U kunt dan bijvoorbeeld uw bijdrage verhogen zonder dat het u extra geld kost. •

Voor meer informatie: www.utwente.nl/doneren-met-voordeel

eSPORTS

WE BINGEN DE ENE NETFLIXSERIE NA DE ANDERE, WE VERSLINDEN FILMS, GAMES EN – VOOR DE LIEFHEBBERS – SOMS OOK NOG EENS EEN BOEK. VAAK IS HET NIET MEER DAN HERSENLOZE ENTERTAINMENT, OP ANDERE MOMENTEN ROEPT DE POPULAIRE CULTUUR WETENSCHAPPELIJKE VRAGEN OP. DIT IS POP CULTURE, BEKEKEN DOOR DE OGEN VAN EEN WETENSCHAPPER.

BMS-onderzoeker Guido Bruinsma richt zich op eSports performance research, oftewel de wetenschap achter professioneel gamen. Hij deelt zijn observaties over het opkomende belang van de wetenschap in eSports.

‘Topsport zoals wij dat kennen, heeft duidelijke afhankelijke variabelen: de snelste loper wint de 100 meter sprint, degene die het verst zijn discus werpt wint in zijn of haar discipline. Zo’n topprestatie is in meer of mindere mate te beïnvloeden. Dat zorgt ook dat een team van professionals – van voedings- tot bewegingsdeskundigen en psychologen – atleten bijstaan. Stel, als je op één klein dingetje varieert, zoals een voet iets meer naar links of rechts, wat voor effect heeft dat op je prestaties? Op dit vlak is nog veel te winnen bij eSports. Analyses van eSportsprestaties vinden plaats, maar de topsportbenadering met bijbehorend systematisch onderzoek ontbreekt veelal.’

‘Esports als onderzoeksgebied heeft grote potentie om verschillende onderzoeksgebieden – van data, tot psychologie, tot bewegingswetenschappen – te verenigen om zo voor de spelers, kijkers en betrokkenen het tot een topsport door te kunnen laten ontwikkelen. Geen topsport zonder toponderzoek.’

‘Bijkomend voordeel van eSports is dat het in een gecontroleerde omgeving plaatsvindt. Je hoeft minder bang te zijn voor praktische problemen zoals het verschuiven van sensoren, weersinvloeden of het ‘mobiel’ maken van een bepaalde meettechniek. eSporters blijven – meestal – gewoon zitten.’

‘In het eSports lab in het DesignLab testten we met professionele eSporters. We moeten nog veel meer data verzamelen om er echt

harde conclusies over te kunnen trekken, maar wat me wel opviel is dat ze over het algemeen redelijk vlak spelen. In heel veel van hun acties en denken zit veel routine ingebouwd. Ze weten dat als ze met hun linksbuiten balverlies lijden, de ruimte bij hun rechtsback openligt. Op basis van die kennis, weten ze bijvoorbeeld dat ze snel moeten storen bij hun tegenstander om een uitbraak te voorkomen. Zien ze dat dat niet kan, dan hebben ze snel plan B paraat. Ze zitten in de flow.’

‘Je komt in een flow als je stevig uitgedaagd wordt, maar toch telkens die uitdaging overwint. Bij topsport en eSports kom je overigens ook het tegenovergestelde tegen. Als de uitdaging steeds nét iets te veel is bestaat de kans dat een eSporter kan tilten; je verliest jezelf in frustratie. Het flow-principe is te herleiden tot een onderwijskundige theorie, bedacht door de Russische psycholoog Lev Vygotsky aan het begin van de vorige eeuw. Dat concept is helemaal in de gamewereld ingedaald. De meeste spellen zijn perfect in balans; gamers worden dusdanig constant uitgedaagd dat ze niet snel zullen stoppen. Het blijft uitdagend en leuk.’

‘Esports als kijksport wordt overigens weleens onderschat, onterecht in mijn ogen. 70 miljoen mensen keken naar de stream van de WK-finale van de game Dota 2. Vergelijk dat maar eens met de gemiddelde voetbalwedstrijd. Ook, een eSports-potje FIFA duurt een intensieve 12 minuten vol actie, geen soms saaie 90 minuten. Tijdens de crisis was een mooie ontwikkeling te zien, in het wielrennen: een competitie ondersteund door hardwarefabrikant Zwift. Zo kun je thuis meedoen met bekende rondes of een eSports-versie hebben van een evenement.’ •

TEAMS

Ze zaten fris en ingelogd
het voelde goed en haast vanouds
al bleef de setting wat gezocht
en hield die afstand toch wat kouds.

Toen bijna iedereen er was
genoeg van kast en kat verteld
begon de echte meeting pas
werd de agenda vastgesteld.

Er werd wat heen en weer gepraat
iets met een soort van optelsom
het ging zoals het altijd gaat
maar daar ging het ook niet om.

(Even was er hoop die gloorde
want iemand zei iets heel erg goed
jammer dat niemand het hoorde
haar microfoon stond nog op mute.)

Tot slot was er geen action list
en iedereen vond dat wel best
want ja, de vaste notulist
was weg voor een coronatest.

Het was een rituele dans
met soms een klein besluit misschien
het was vooral een mooie kans
om collega’s weer te gezien.

Al zijn we nu al zo lang weg
en valt het iedereen soms zwaar
je voelt de touch dwars door de tech
want wij horen bij elkaar.

Mark van Vuuren
Universitair docent Organisatiecommunicatie

UNIVERSITY OF TWENTE.

Campus